

TESI

Kasvuyrityspulssi

**PK-yrityskyselyn tulokset
marras-joulukuu 2021**

19.01.2022
Henri Hakamo

Kyselyn perustiedot

Otoksen koko 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kokonaisotos: n = 1575
Kyselyn toteutus 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Puhelinhaastattelu (kesto ~10 min) ◆ Toteuttajana Taloustutkimus ◆ Kysely toteutettiin 20.11.–28.12.2021
Sektorien ja yritysten valinta 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kysely kattaa kahdeksan sektoria/toimialaa (TOL1-tasolla) ◆ Sektorien valinta perustui niiden osuuteen BKT:n muodostumisessa (arvonlisäys, työllisyys) ja sen kasvussa (arvonlisäyksen ja työn tuottavuuden kasvu) ◆ Yritysten liikevaihdon yläarvoa ei ole rajattu ◆ Alle 5 henkilön yritykset on rajattu kyselyn ulkopuolelle
Otoksen muodostamislogiikka 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kyselyn suunniteltu otoskoko (1680 yritystä) jaettiin tasan kyselyn kahdeksan toimialan kesken ◆ Kyselyotos jaettiin kunkin toimialan sisällä tasan kolmen eri kokoluokan kesken (<2 M€, 2–10 M€ ja >10 M€ liikevaihto). Isompia yrityksiä on pyritty priorisoimaan otoksen sisällä. ◆ Toimialakohtaisia kiintiöitä ei saatu tutkimuksessa täyteen kokonaisotoksen ollessa 1575. Tutkimuksen liitteenä löytyy tarkat kuvaukset lopullisesta otoksesta, sekä tutkimuksen virhemarginaalit TOL 1 ja TOL 2-tasoilla. Vajaita kiintiöitä ei ole painotettu "kaikki vastaukset" kohdissa vinouman korjaamiseksi. ◆ Toimialoja ei ole tuloksissa painotettu BKT:n, henkilöstö määrän tai yritysten lukumäärän mukaan. Kaikki vastaukset ilmentävät eri toimialojen keskimääräistä tilannetta ja merkitys talouteen vaihtelee toimialakohtaisesti.

Kyselyotoksen yritysten määrä toimialoittain ja kokoluokittain

Toimiala	Mikro (alle 2M€ liikevaihto)	Pieni (2-10M€ liikevaihto)	Keskisuuri (10-20M€ liikevaihto)	Suuri (>20M€ liikevaihto)	Kokonaismäärä
Kaikki Vastanneet	845	493	126	111	1 575
Teollisuus	72	81	28	29	210
Tukku- ja vähittäiskauppa	77	75	35	33	220
Rakentaminen	86	81	26	17	210
Informaatio ja viestintä	98	58	8	10	174
Kuljetus ja varastointi	89	57	17	11	174
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	132	73	4	1	210
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	114	37	6	10	167
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	177	31	0	2	210

■ Mikro (alle 2M€ liikevaihto)   ■ Keskisuuri (10-20M€ liikevaihto)
■ Pieni (2-10M€ liikevaihto)   ■ Suuri (>20M€ liikevaihto)
  Toimialan otos alle kiintiön

Saatesanat

Koronakriisi on asettanut ennennäkemättömiä vaatimuksia päätöksenteon tueksi tuotettaville analyyseille, jotka ovat perinteisesti pohjautuneet makrotason dataan ja kvartaalikohtaiseen raportointiin. Yritysten tilinpäätökset tulevat parhaimmillaankin neljän kuukauden viiveellä, eivätkä ne näin ollen voi toimia kuin perusteena lähtötason määrittämiselle analyyseissä. Tällä hetkellä tarve keskittyy kykyyn tarkastella taloutta kokonaisuutena reaaliaikaisesti, ja samalla kyetä porautumaan eri sektoreiden vaikutuksiin yksityiskohtaisella tasolla toimenpiteiden oikea-aikaiseksi kohdistamiseksi.

Tämä on pk-yrityskyselymme viides raportti ja se kattaa BKT:n kannalta merkittävimmät pk-yritysten toimialat. Tutkimus pyrkii käsittelemään laaja-alaisesti eri näkökulmia, ymmärtämään yritysten sisäisiä toimenpiteitä kriisiin vastaamiseksi sekä tutkimaan tukitoimenpiteiden vaikuttavuutta. Kokonaisuuden kannalta on tärkeää pystyä arvioimaan miten ja minkälaisella voimalla kriisi on vaikuttanut eri toimialoihin. Esimerkiksi ravintola- ja majoitustoimialalla vaikutukset liikevaihtoon ovat olleet rajuja ja äkillisiä, kun taas teollisuudessa muutokset tilauskirjoihin seuraavat pidemmällä viiveellä.

Viimeisimmässä kyselyssä olemme tutkineet yritysten tulevaisuudennäkymiä ja erityisesti työvoimapulaa. Tutkimus on suoritettu joulukuussa, jolloin omikron-variantin vaikutukset eivät olleet vielä selvillä yrityksille. Aikaisempien tutkimusten perusteella yritykset ovat kuitenkin laajemmassa mittakaavassa pystyneet sopeuttamaan toimintaansa hyvinkin ketterästi, mutta esimerkiksi majoitus- ja ravitsemustoimialalla vaikutukset tulevat olemaan kiistattomasti merkittäviä. Tutkimuksemme on myös kohdistettu yli viisi henkilöä työllistäviin yrityksiin ja tutkimuksemme ovat läpi kriisin indikoineet suurimpien vaikutusten kohdistuneen juurikin pieniin yrityksiin, joka on hyvä huomioida tuloksia tulkitessa. Kysely ei myöskään sisällä tapahtumateollisuutta, joka on kärsinyt merkittävästi koronapandemiasta.

Tesi pyrkii auttamaan valtionhallintoa sekä sijoitustoiminnallaan että tuottamalla dataa ja analyysejä markkinoista. Samalla tuotamme tietoa laajemmin markkinoiden käyttöön tiedon maksimaalisen hyödyntämisen varmistamiseksi. Tämä kyselytutkimus on osa laajempaa kokonaisuutta, ja se pyrkii tarjoamaan kattavaa ja neutraalia näkemystä pk-yritysten nykytilanteesta. Kyselytutkimuksen dataa on pyritty täydentämään ja validoimaan ulkoisten tietolähteiden sekä tilinpäätösmallinnuksen avulla. Dataa käytetään laajasti apuna ennusteiden ja taloudellisen mallinnuksen tukena.

Olemme uudistaneet kyselyn raporttia tälle kierrokselle ja yrittäneet tiivistää asioita kokonaisuuksiksi. Kysely on raporttia itsessään laajempi ja kaikkien kierrosten tulokset ovat saatavissa avoimen portaalin kautta erikseen analysoitavaksi. Vastaamme myös mielellämme tarkentaviin kysymyksiin, sekä datan että tulkintamme osalta.

Henri Hakamo
Chief Digital Officer

Klaus Majanen
Junior Analyst

Yhteenveto ja havainnot markkinasta

Kyselytutkimuksemme viides kierros suuntaa katseet jo koronakriisin jälkeiseen aikaan ja yritysten haasteisiin tämän hetkessä markkinatilanteessa. Yritysten tekemät uudistukset koronan aikana ovat selkeästi jo nähtävissä, ja myös globaali markkinatilanne on kohentunut merkittävästi. Vaikka epidemiologinen tilanne on julkaisuhetkellä kriittinen ja rajoitukset ovat jälleen osa arkea, emme aikaisemman datan pohjalta odota sen aiheuttavan merkittävää markkinashokkia muihin kuin suoraan rajoitusten kohteena oleviin toimialoihin. Yritykset myös kohtaavat kriisin suhteellisen hyvistä asemista ja majoitus- ja ravitsemustoimialakin alkoi toipumaan viime vuoden jälkimmäisellä puolikkaalla kiittävästi. Vaikka epidemiologista tilannetta on haastava ennustaa, tulee toipuminen olemaan normaalissa tilanteessa rajoitustoimien väistyessä ripeää.

Lähtökohdat huomioon ottaen, uusi data tarjoaa mielenkiintoisen läpivalaisun suomalaisesta pk-yrityskentästä ja kriisin syvällisimmistä vaikutuksista yritysten toimintaan. Tässä kohdin on hyvä muistaa, ettei kriisi ole kohdellut yrityksiä tasa-arvoisesti. Yritykset jakautuvat voimakkaasti K-käyrälle, ja kriisi on vaikuttanut erityisesti pienimpiin, alle viisi henkilöä työllistäviin yrityksiin, jotka on rajattu tämän kyselyn ulkopuolelle. K-käyrän alempi sakara näyttää onneksi kaventuneen entisestään ja myös investoinnit ovat noususuunnassa. Koronakriisin aikana aloitetut toimintatapojen muutokset alkavat näkymään tuloksissa ja nyt haasteeksi on muodostumassa laaja työvoimapula sekä globaalin toipumisen aiheuttama komponenttipula. Fokuksen tulisikin olla arvioitujen kasvumahdollisuuksien turvaamisessa ja työvoimapulan ratkaisemisessa. Valitettavasti nopeita ja selkeitä ratkaisuja ei liene luvassa, koska työvoimapula näyttäytyy eri toimialoilla hyvin erilaisena ja tulemme tarvitsemaan kaikki käytettävissä olevat keinot kasvun realisoimiseksi.

Pk-yritysten kasvuhakuisuus on monesti eri keskusteluiden keskiössä ja uusien kyselykierroksiemme pyrkii syventämään ymmärrystä tästä kokonaisuudesta. Erityisesti voimakkaan kasvuhakuiset yritykset ovat selvinneet kriisistä hyvin ja keskimääräisesti myös kasvamaan kriisin läpi. Tämä on erityisen merkittävää tulevaisuuden kannalta, koska tästä joukosta löytyvät tulevat ”mittelstand”-tähdet yrityskenttäämme monipuolistamaan. Erityisesti informaatio- ja viestintätoimialalla kasvuhakuisuus on merkittävää ja panostus T&K toimintaan vahvaa. Teollisuuden uudistumishakuisuus ja -kyvykyys kriisin edetessä on ollut yksi positiivisista yllätyksistä tutkimustuloksia analysoitaessa. Digitalisaatio lienee kokonaisuudessaan isoin voittaja kriisissä. Yritykset ovat puoliksi pakonkin edessä joutuneet uudistamaan toimintaansa ja nyt kriisin täyttäessä kohta kaksi vuotta lienee turvallista sanoa muutosten olevan myös pysyviä. Lopullisia vaikutuksia on vaikea arvioida, mutta digitalisaation potentiaalia mitataan tällä hetkellä huomattavasti enemmän ulos kuin vielä kaksi vuotta sitten.

Koronan tuomat muutokset, globaali elpyminen ja vihreä siirtymä ovat saaneet investointeihin positiivisen vireen ja T&K-toiminta on piristynyt kriisin edetessä. Vihreän siirtymän vaatimaa investointiaaltoja ei todennäköisesti olla vielä nähty, mutta suunta on joka tapauksessa kohti parempaa. Tätä indikoi myös äskettäin julkaistu EK:n investointitiedustelu. Isojen yritysten esimerkillä on luonnollisesti positiivisia kerrannaisvaikutuksia pienempiin yrityksiin.

Inflaatio voi vahvistuessaan heikentää tilannekuvaa kuluvan vuoden aikana. Yritykset ennakoivat kasvua ja kannattavuuden parantumista, mutta raportoivat samaan aikaan merkittävistä ongelmista toimitusketjuissa ja työvoimassa. Yritykset siis käytännössä uskovat kykenevänsä siirtämään kasvaneet kustannukset arvoketjussa eteenpäin. Tämä saattaa luoda otollisen ilmapiirin myös rakenteelliselle ja pitkäaikaisemmalle inflaatiolle. Toivottavasti orastava voimakkaampi kasvu saadaan tästä huolimatta realisoituksi, mikä merkitsisi merkittävää loikkaa eteenpäin koko pk-sektorille.

Maksuvalmiuden osalta markkina vaikutti joulukuussa stabiililta eikä häiriöistä ollut vielä merkkejä. On kuitenkin hyvä muistaa, että osassa yrityksiä korona on ajanut ottamaan lisää lainaa vakuuksia vastaan ja tämä on osaltaan kiristänyt liikumavaraa shokkeihin vastaamiseen. Tilannetta tuleekin tarkkailla aktiivisesti, etenkin jos tämän hetkinen tilanne pandemiassa pitkittyy useammilla kuukausilla.

Otos ja tutkimuksen avainhavainnot

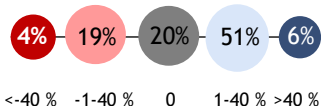
Kyselytutkimuksen otos

Avainhavainnot

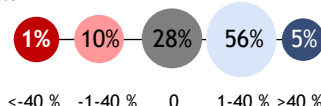

Liikevaihdon arvioitu muutos vuonna 2021, osuus yrityksistä, %

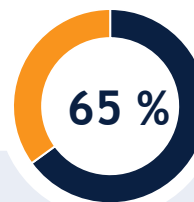

Vuonna 2021 yrityksissä koettiin laajaa kasvua kaikissa kokoluokissa ja kaikilla toimialoilla. Tutkittujen toimialojen keskimääräinen liikevaihdon kasvuarvio vuodelle 2021 on 7 %.

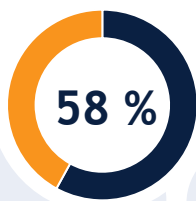
Liikevaihdon muutoksen ennuste vuodelle 2022, osuus yrityksistä, %

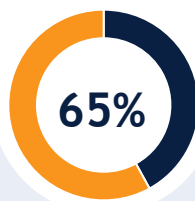
Kasvun ennustetaan myös jatkuvan vuonna 2022 voimakkaana informaatio- ja viestintätoimialan vetämänä. Keskimäärin yritykset ennustavat vuodelle 2022 10 % liikevaihdon kasvua.

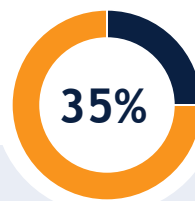
Yrityksistä kasvuhakuisia on reilut 65 %. Kasvua haetaan pääosin orgaanisesti ja kotimaasta. Kasvuhakuiset yritykset ovat myös selvinneet kriisistä pitkälti ilman pitkäaikaisia haittoja.

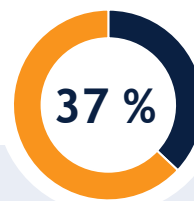
Yrityksistä 58% kertoi työvoimapulasta. Työvoimapula oli 27 %:lle tutkituista yrityksistä normaalin toiminnan este ja 76 %:lle kasvun este. Tutkituista yrityksistä 31 % arvioi työvoimapulan heikentäneen liikevaihtoa yli 6 % vuonna 2021.

Korona-pandemia aiheuttaa edelleen laajoja häiriöitä toimitusketjuissa 65 %:ssa yrityksissä ja häiriöt ovat kasvaneet vuoden 2021 aikana. Komponentti- ja henkilöstöpula nousevat isoimmiksi teemoiksi.

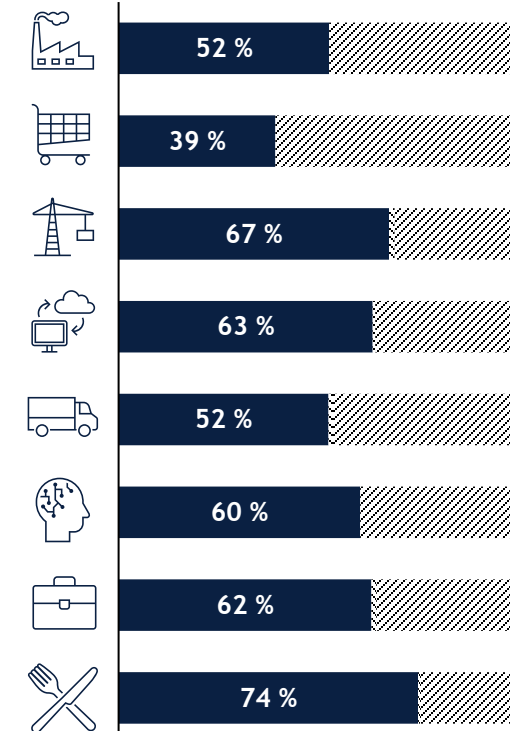

Tutkituista yrityksistä 35% harjoittaa T&K toimintaa ja koronan vaikutukset ovat kokonaisuudessaan olleet positiiviset. Vastanneista, jotka eivät tällä hetkellä harjoita T&K-toimintaa, 8 % kertoo suunnittelevansa T&K-panostuksia vuodelle 2022

Tutkituista yrityksistä 37 % ilmoittaa lisäävänsä investointejaan vuonna 2022 ja vastaavasti 9 % arvioi pienentävänsä investointejaan

Yritykset kärsivät työvoimapulasta läpi toimialojen ja erityisesti suorittavissa työtehtävissä on puutetta työvoimasta

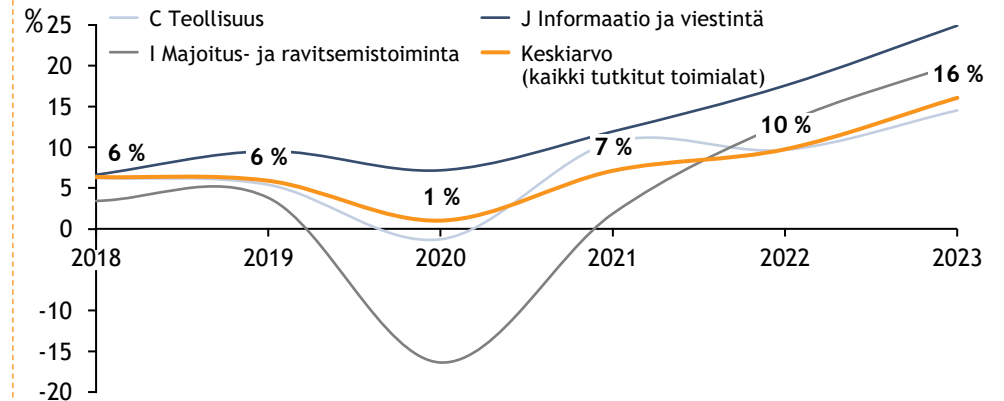
Työvoimapula ja sen luonne vaihtelevat voimakkaasti eri toimialojen välillä. Työvoimapulalla arvioidaan olleen merkittävä vaikutus liikevaihdon kasvuille vuonna 2021 ja globaali talouden kasvu on kiristänyt kilpailua työvoimasta entisestään.

Yritykset arvioivat liikevaihdon kasvaneen vuoden 2021 aikana ja kasvun odotetaan jatkuvan voimakkaana myös vuonna 2022

- Vuonna 2021 yritykset ovat palanneet kasvu-uralle koronakriisin aiheuttamasta notkahduksesta. Kasvun ennustetaan myös kiihtyvän tulevaisuudessa.
  - Yritykset arvioivat liikevaihdon kasvaneen 7 % vuoden 2021 aikana verrattuna vuoteen 2020. Erityisesti teollisuuden (11 %) sekä informaatio- ja viestintätoimialan (13 %) osalta kasvu on ollut voimakasta.
  - Valtaosa yrityksistä ennakoii liikevaihdon kasvavan (61 %) tai pysyvän ennallaan (28 %) vuonna 2022. Teollisuudessa kasvuvauhdin arvioidaan hieman hidastuvan, mutta informaatio- ja viestintätoimiala ennustaa jopa 19 %:n keskimääräistä kasvua heijastaen yritysten panostuksia digitalisaatioon.
- Informaatio- ja viestintätoimialalla koronakriisi vaikuttaa aiheuttaneen vuodelle 2020 vain pienen hidasteen ja toimialalla on tällä hetkellä erittäin positiiviset odotukset tulevasta
- Majoitus- ja ravitsemusala kärsi toimialana selkeästi 2020, ja vuosi 2021 oli vielä toimialalle haastava, vaikkakin vuoden 2021 jälkipuolisko vaikuttaa maaliskuun kyselyyn verrattuna yllättäneen positiivisesti

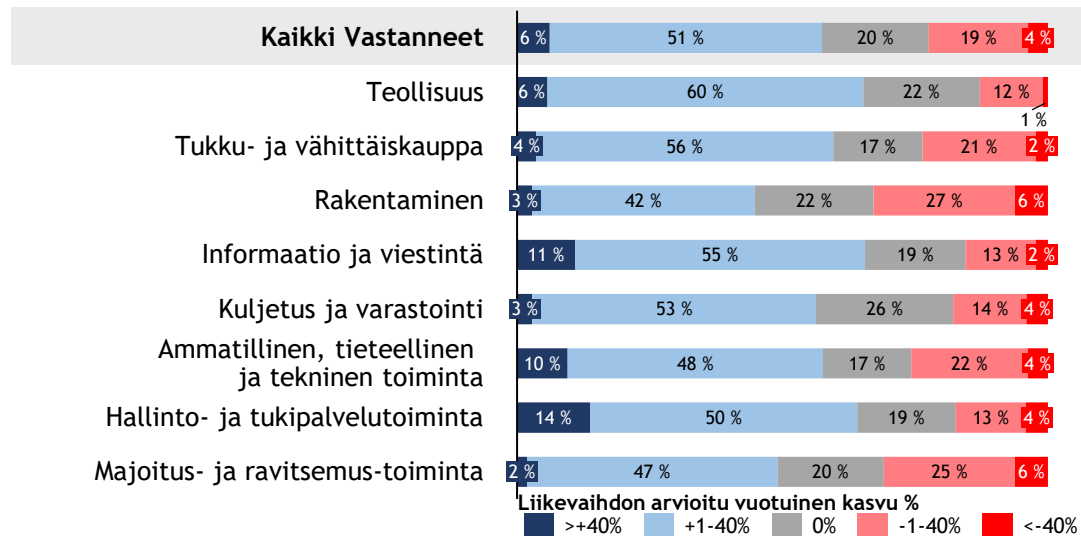
Liikevaihdon keskimääräinen kehitys valikoiduin toimialoin*

% toteuma 2018 - 2020 mediaani, % ennuste keskiarvo 2021- 2023

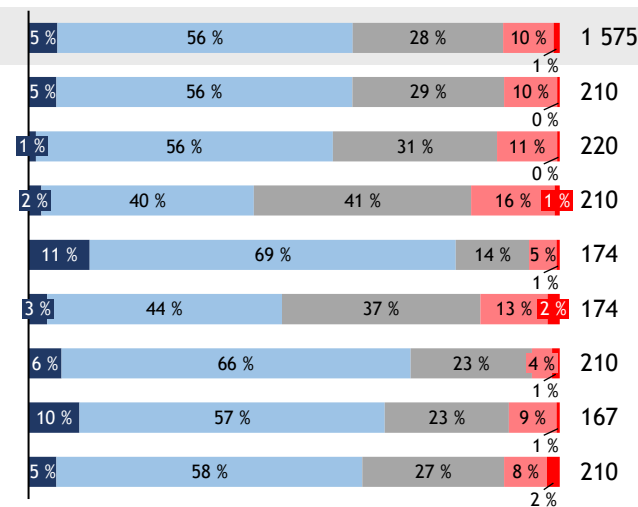
Liikevaihdon arvioitu kasvu 2021**

% vastanneista yrityksistä

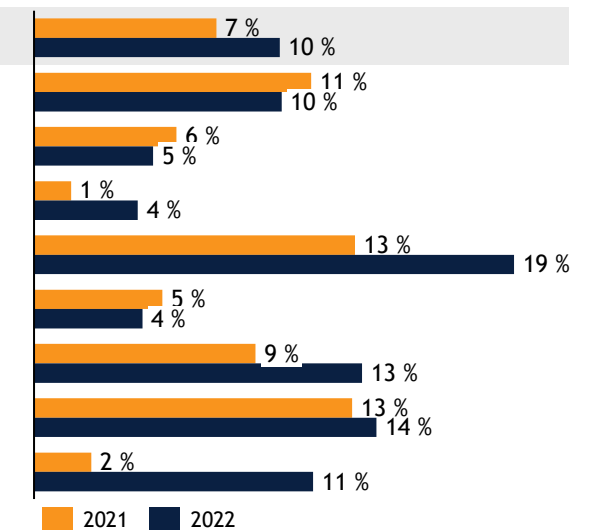
Liikevaihdon arvioitu ennuste 2022***

% vastanneista yrityksistä

Liikevaihdon keskimääräinen kasvu

% keskiarvo

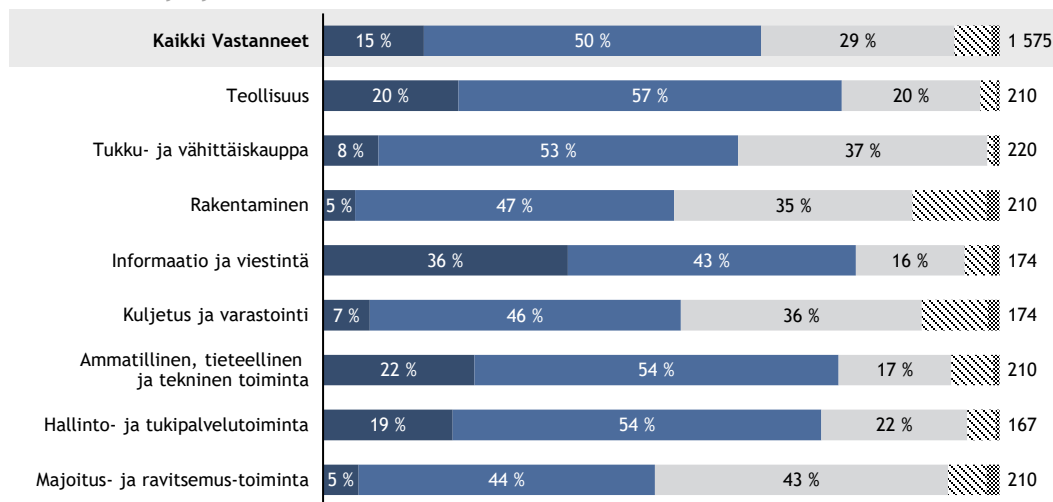

Liikevaihdon kasvua ovat ajaneet erityisesti kasvuhakuiset yritykset, jotka ovat kasvaneet kriisistä huolimatta

- Yli viisi henkeä työllistävissä firmoissa on laajaa kasvuhakuisuutta ja kasvun arvioidaan kiihtyvän markkinoiden normalisoituessa
  - Kasvuhakuiset yritykset - joita tutkitussa joukossa on arviolta 65 % - ovat selvinneet koronakriisistä huomattavasti keskimääräistä yritystä paremmin
  - Kasvuhakuiset yritykset tavoittelevat merkittävää kasvua seuraavan kolmen vuoden aikana
  - Kasvua haetaan pääosin kotimaassa orgaanisesti liiketoimintaa kasvattaen, mutta yli 30 % yrityksistä on valmis myös yritysostoihin ja liiketoiminnan laajentamiseen ulkomailla
  - Voimakkaasti kasvuhakuisista yrityksistä 20 % tavoittelee yli 100 % liikevaihdon kasvua seuraavan kolmen vuoden aikana.
- Informaatio- ja viestintätoimialan yritykset ovat erityisen kasvuhakuisia ja ovat pystyneet hyödyntämään kriisin aikaansaaman muutoksen toimintatavoissa

Yritysten kasvuhakuisuus toimialoittain*

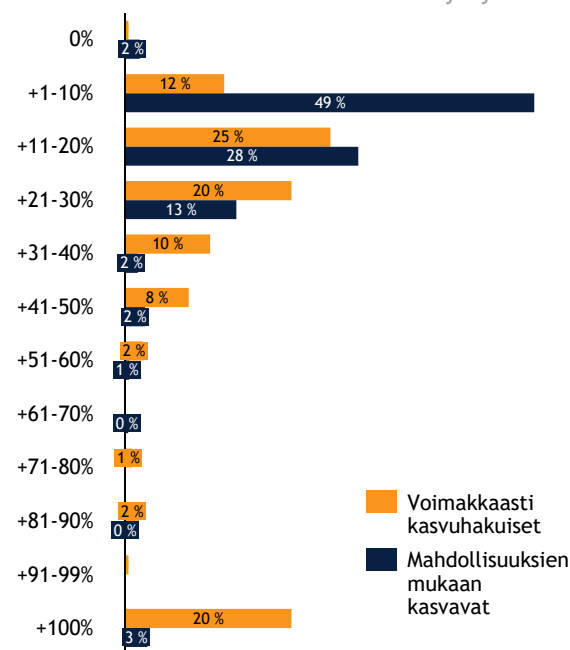
% vastanneista yrityksistä

- Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen
- Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan
- Pyrimme säilyttämään asemamme (ja kasvamaan markkinoiden tahtiin)
- Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita
- Yrityksemme toiminta on loppunut tai loppuu lähiaikoina

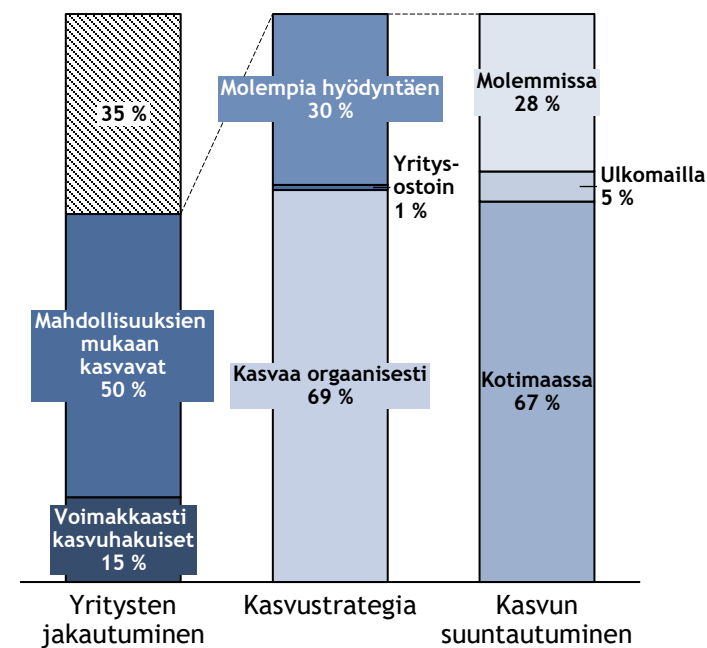
Kasvuhakuisten yritysten vuotuinen 3v kasvutavoite**

% vastanneista kasvuhakuisista yrityksistä

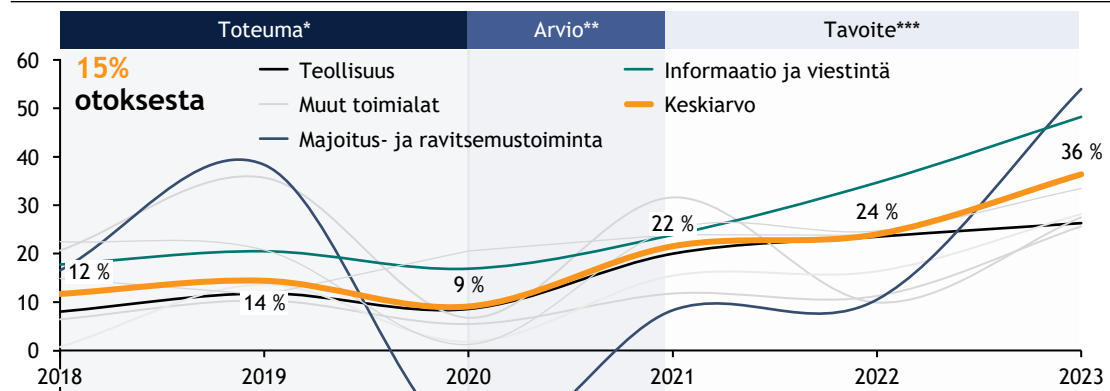

Kasvuhakuisten yritysten kasvustrategiat***

% vastanneista yrityksistä

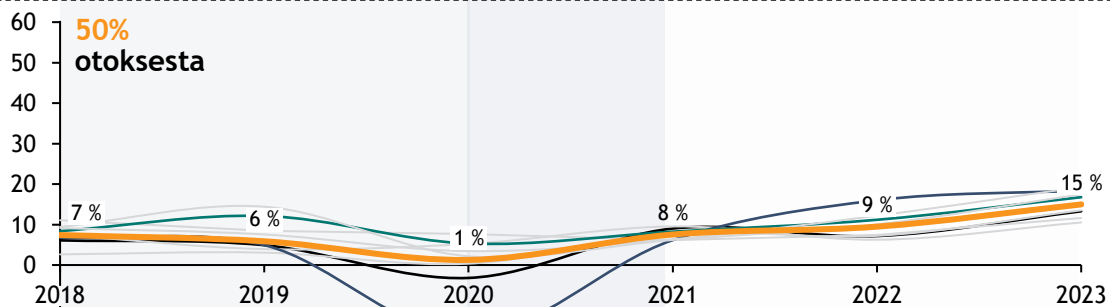
Kasvuhakuiset yritykset odottavat kasvun kiihtyvän myös tulevaisuudessa

1

Voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset

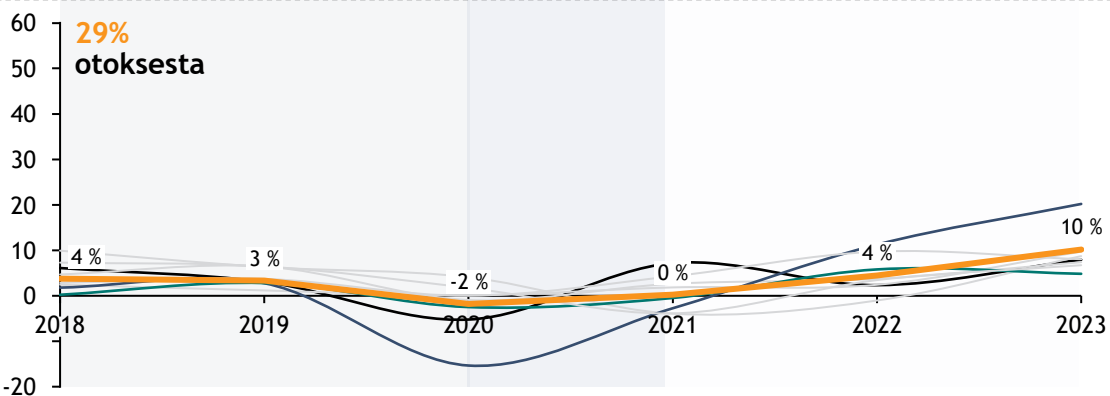
- Voimakkaasti kasvuhakuiset yritykset ovat kasvaneet merkittävästi kriisistä huolimatta (pois lukien majoitus- ja ravitsemustoimiala). Kasvuvauhti hidastui vuoden 2020 aikana (14 % 2019 → 9 % 2020), mutta palasi vuonna 2021 pitkälti normaalille kasvu-uralle (22 %). Lukujen valossa voidaan todeta, että kasvuhakuisen yritysten riskinotto ei ole johtanut kriisin seurauksena kasvaviin taloudellisiin vaikeuksiin.
- Yritykset näkevät myös kasvun voimistuvan kriisin väistyessä. Tämä yritysjoukko tulee myös uudistamaan Suomen keskisuurten yritysten kokonaisuutta ja elinkeinorakennetta seuraavan viiden vuoden aikana.
- Majoitus- ja ravitsemustoimintasektorin yrityksistä vain pieni osa (5 %) on voimakkaasti kasvuhakuisia. Tämä segmentti koki voimakasta kasvua ennen pandemiaa, ja odottaa kasvun jatkuvan voimakkaana vuoden 2022 jälkeen. Voimakkaasti kasvuhakuiset informaatio- ja viestintäsektorin (36 % toimialasta) yritykset kasvavat tasaisesti toimialojen keskiarvoa enemmän tutkitulla ajanjaksolla.

2

Mahdollisuuksien mukaan kasvavat yritykset

- Mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten kasvu hyttyi vuoden 2020 aikana 1 %:iin, mutta vastaavasti ne arvioivat kasvuvauhdin nousseen 8 %:iin vuonna 2021. Yritykset arvioivat kasvun kiihtyvän edelleen seuraavien vuosien aikana.
- Kohdejoukon sisällä hajonta on pienempää, mutta samalla kohdejoukon koko kasvaa merkittävästi verrattuna voimakkaasti kasvuhakuisiin yrityksiin. Otoksen yrityksistä 50 % sijoittuu tähän kasvuhakuisuusluokkaan.

3

Asemansa säilyttävät ja markkinan mukana kasvavat yritykset

- Asemansa säilyttävien yritysten kasvu hidastui merkittävästi kriisin johdosta (3 % 2019 → -2 % 2020), ja kasvun odotetaan palautuvan vasta vuonna 2022.
- Kohdejoukon sisällä hajonta on pientä lukuun ottamatta majoitus- ja ravitsemustoiminta -sektorin yrityksiä. Majoitus- ja ravitsemustoiminta kärsi eniten pandemiasta, ja sektorin yritykset odottavatkin kovinta palautumista pandemiasta myös tässä kasvuhakuisuusluokassa (11 % 2022, 20 % 2023).
- Myös asemansa säilyttävät teollisuusyritykset kärsivät pandemiasta liikevaihdon kasvun ollessa -5,2 % vuonna 2020. Segmentin yritykset odottavatkin keskiarvoa suurempaa liikevaihdon kasvua vuonna 2021 (7,2 %), jonka jälkeen sektorin kasvu palautuu joukon keskiarvon tasolle.

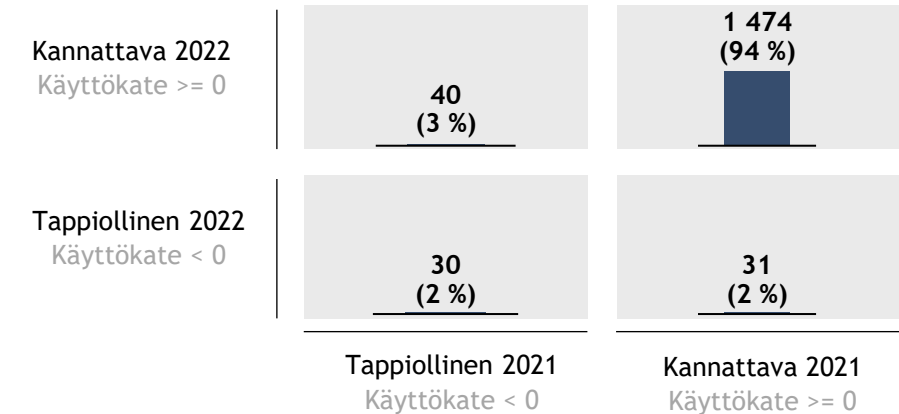

Kasvu on ollut pääsääntöisesti kannattavaa ja käyttökatteiden arvioidaan paranevan edelleen myös vuonna 2022

- Liikevaihdon kasvu on lukujen valossa ollut yrityksille kannattavaa ja tappiollisten yritysten määrä on pienentynyt merkittävästi kriisin edetessä
  - Huhtikuussa 2020 yrityksistä 35 % ilmoitti olevansa tappiollisia ja joulukuussa 2021 vastaava luku oli 4 %
- Kriisin alusta katsottuna yritysten käyttökatteet ovat parantuneet merkittävästi ja tutkituista yrityksistä 94 % oli vuonna 2021 kannattavia ja odottavat kannattavuuden myös jatkuvan
  - Vuoden 2021 kannattavimpia toimialoja ovat teollisuus-, tukku- ja vähittäiskauppa- sekä rakentaminen -toimialat, vastaavasti heikoimmin on kannattanut majoitus- ja ravitsemustoimiala
  - Vuonna 2020 yrityksistä 90 % odottaa käyttökatteen pysyvän ennallaan (43 %) tai paranevan (47 %)
  - Eniten käyttökatteen kasvua odottavat majoitus- ja ravitsemus-, teollisuus- sekä informaatio- ja viestintätoimialojen yritykset
- Odotukset ovat myös läpi linjan positiivisia ja ennustetun toipumisen K-käyrän**** alempi sakara on kaventunut vuoden 2021 aikana merkittävästi

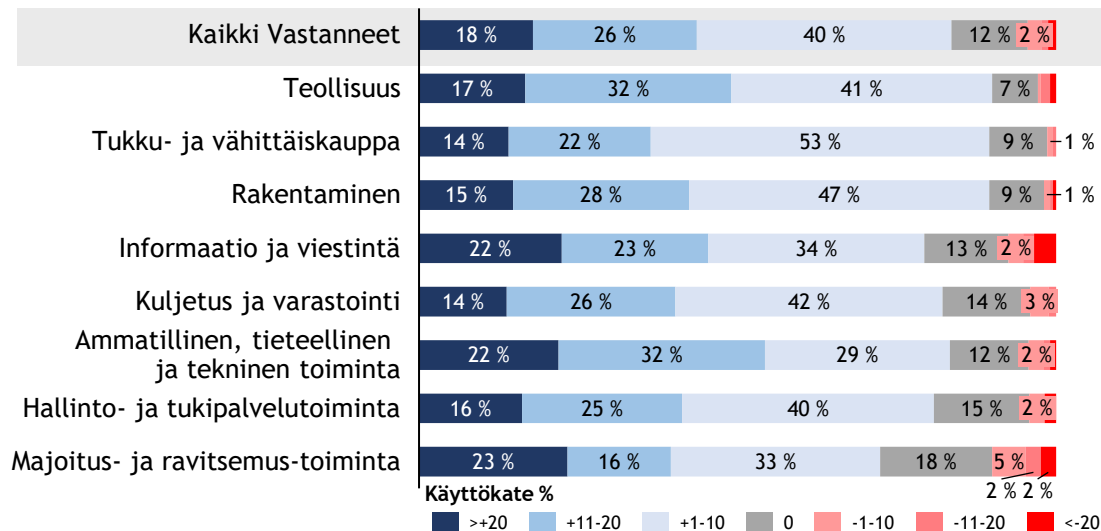
Kannattavuuden ennustettu muutos yrityksissä 2021 > 2022

Kpl, (% vastanneista yrityksistä)

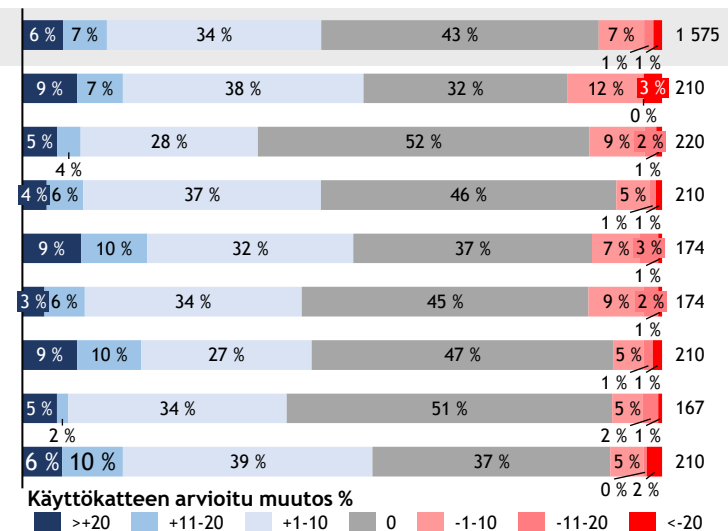
Käyttökate suhteessa liikevaihtoon 2021*

% vastanneista yrityksistä

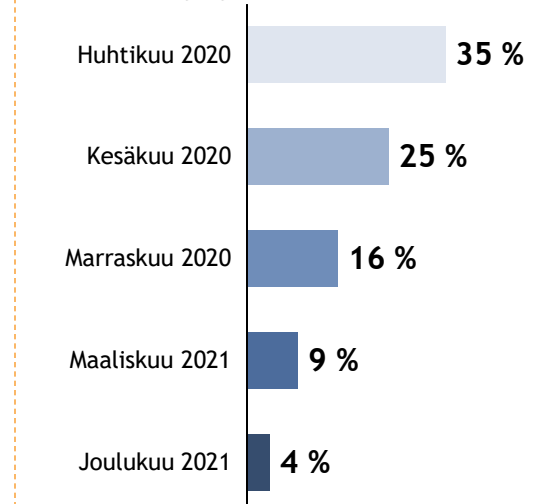
Käyttökatteen muutos 2021 - 2022**

% vastanneista yrityksistä

Tappiollisten yritysten osuus kyselykierroksittain käyttökatteen tasolla***

% vastanneista yrityksistä

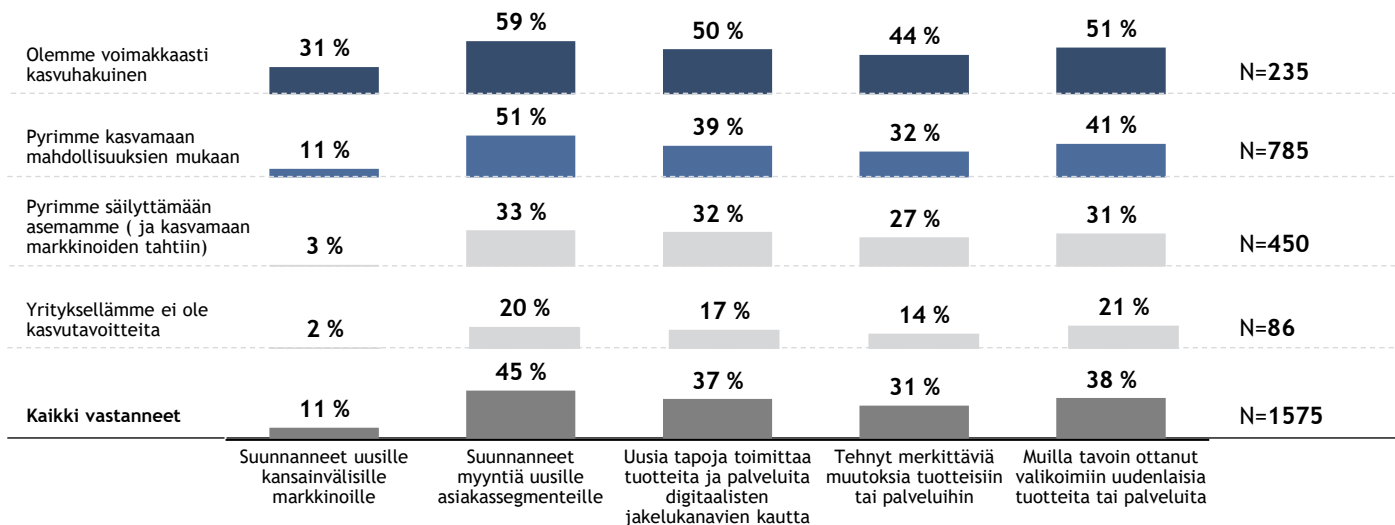
Yritykset ovat myös tehneet laajasti eri toimenpiteitä kilpailukyvyn varmistamiseksi

- ◆ Kustannussäästöjen ohella yritykset ovat laajasti uudistaneet toimitusketjujaan ja liiketoimintaansa laajemminkin
- ◆ Toimitusketjujen osalta erityisesti teollisuudessa on tehty isoja ja pysyviä muutoksia sujuvan tuotannon varmistamiseksi
  - Teollisuusyrityksistä 24 % on siirtänyt aiemmin ostettuja toimintoja yrityksen pysyvästi itse tuotettavaksi
  - Vastaavasti 64 % on kasvattanut koronan seurauksena sisään tulevan tavaran varastoja - tällä on myös merkittäviä lyhytaikaisia vaikutuksia esimerkiksi käyttöpääomatarpeisiin. Yritykset ovat myös aktiivisesti uudistaneet tuotteitaan ja myyntiään vastaamaan muuttunutta markkinatilannetta.
  - Erityisesti kasvuhakuiset yritykset ovat tehneet laajasti uudistuksia liiketoimintaansa
  - Toimenpiteiden vaikutusten arvioidaan voimistuvan tulevaisuudessa

Yritysten tekemät muutokset liiketoiminnassa

Yritysten toimenpiteet kasvuhakuisuusryhmittäin*

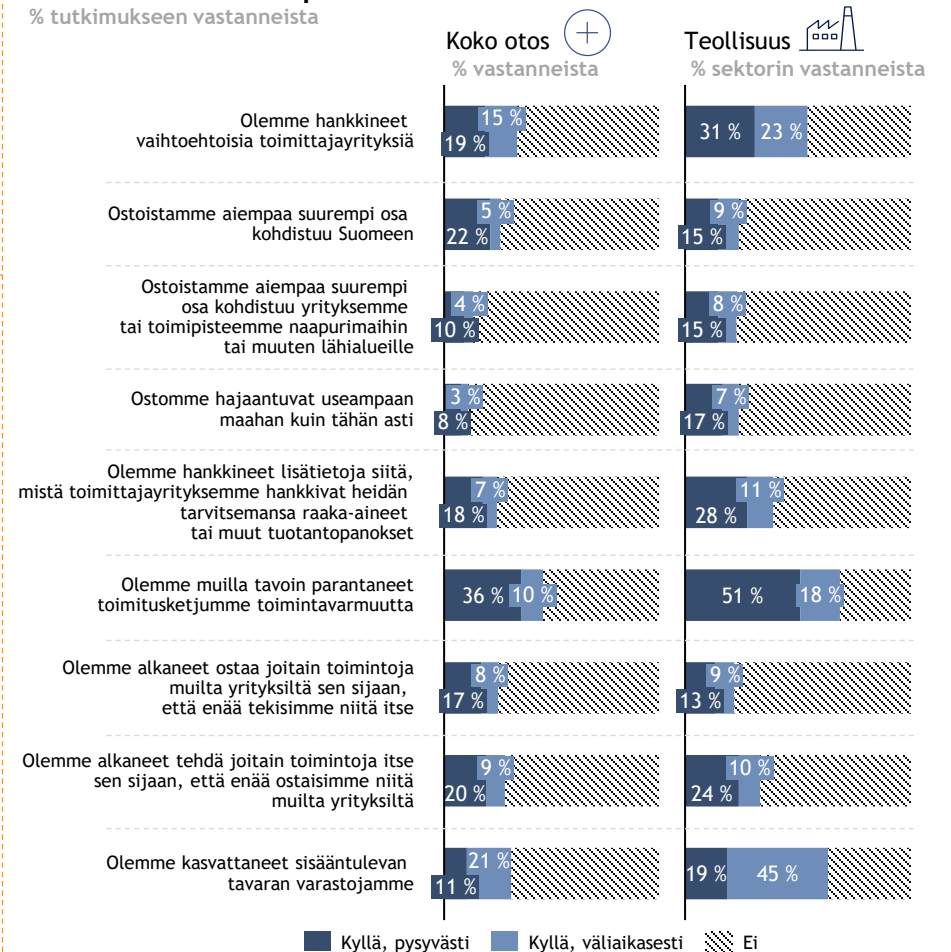
% "Kyllä" vastanneet kunkin kasvuhakuisuusluokan vastanneista

Yritysten tekemät muutokset toimitusketjuissa

Yritysten toimenpiteet toimitusketjujen toimintavarmuuden parantamiseksi**

% tutkimukseen vastanneista

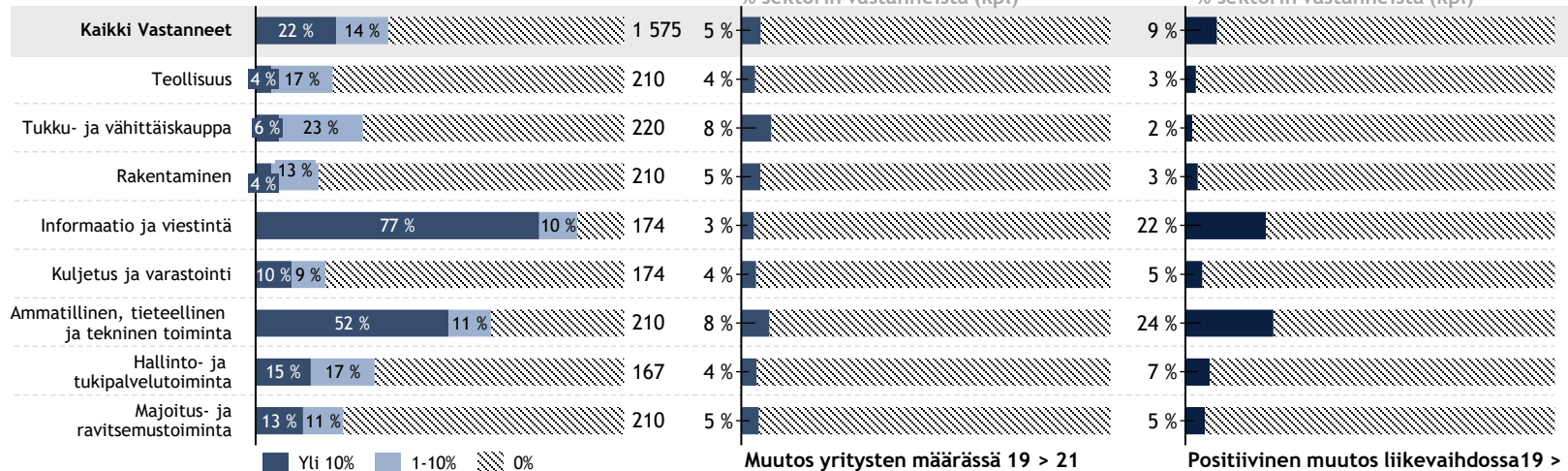
Digitalisaatio on ottanut kriisin aikana ison harppauksen eteenpäin sekä uusien toimintamallien että täysin digitaalisten tuotteiden kautta

- Yritykset ovat digitalisoineet toimintatapojaan koronan aikana merkittävästi
  - Tutkituista yrityksistä 34 % on koronakriisin aikana kehittänyt pysyvästi digitaalisia jakelukanavia tukemaan liiketoimintaa ja muutoksen vaikutukset ovat kiihtymässä tulevina vuosina
  - Vuodelle 2022 muutoksia tehneistä yrityksistä 36 % kertoi sen muodostavan yli 10 % liikevaihdosta
- Puhtaasti digitaalisten tuotteiden osuus yritysten tarjoamassa on kasvanut, sekä yritysten määrässä, että liikevaihdon volyyymillä mitattuna kaikilla tutkituilla toimialoilla
  - Tutkituista yrityksistä 5 % on lanseerannut viimeisen kahden vuoden aikana täysin digitaalisia palveluita, joissa ei ole mukana fyysistä komponenttia. Kasvu jakautuu tasaisesti kaikille toimialoille.
  - Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan alalla 8 % uusista yrityksistä on alkanut tarjoamaan täysin digitaalisia tuotteita markkinoille ja 24 % ilmoittaa puhtaasti digitaalisista palveluista saadun liikevaihdon kasvaneen

Puhtaasti digitaalisten palveluiden kehitys 2019 - 2021 (ei fyysistä komponenttia)

Osuus myynnistä, joka on digitaalista 2021*

% sektorin vastanneista

Lanseerannut ensimmäiset täysin digitaaliset tuotteet 2019 - 2021

% sektorin vastanneista (kpl)

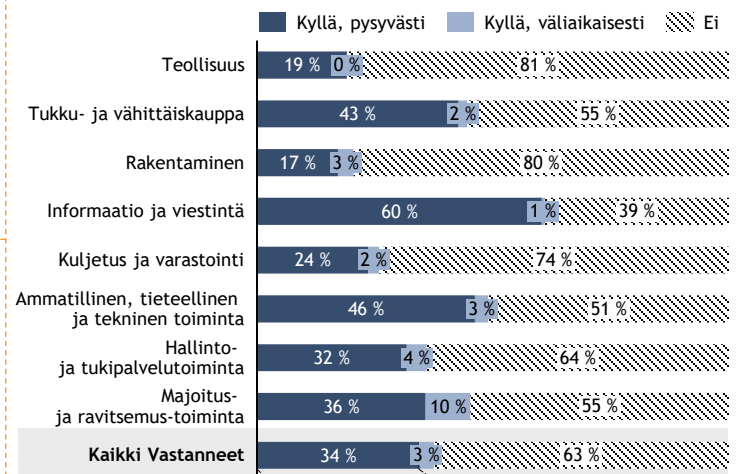
Kasvattanut täysin digitaalisten tuotteiden myyntiä 2019 - 2021

% sektorin vastanneista (kpl)

Liiketoiminnan digitalisoituminen koronan seurauksena

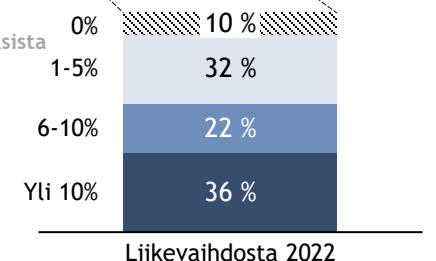
Osuus yrityksistä, joka ovat kehittäneet tapoja toimittaa tuotteita digitaalisten jakelukanavien kautta kriisin seurauksena**

% vastanneista yrityksistä

Ennuste muutosten tuomasta liikevaihdosta 2022***

% "Kyllä" pysyvistä vaikutuksista liikevaihtoon 2022

Koronan aiheuttamat häiriöt ovat laajentuneet vuonna 2021, mutta juurisyyt ovat muuttuneet vuodesta 2020

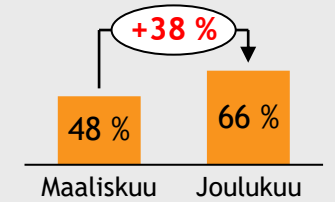
- Yritykset kärsivät edelleen laajasti toimitusketjuihin liittyvistä häiriöistä ja tilanne on pahentunut vuoden loppua kohden mentäessä. Häiriöistä kärsivien yritysten osuus on tällä hetkellä korkeimmillaan koko kriisin aikana ja 65 % kaikista tutkituista yrityksistä kärsii tällä hetkellä toimitusketjujen häiriöistä
  - Materiaalien ja raaka-aineiden saatavuuden haasteet ovat nousseet korkealle kaikilla toimialoilla ja erityisesti teollisuudessa. Kriisin alussa ongelmat johtuivat lähinnä tuotantoseisokeista ja karanteeneista, mutta nyt haasteita aiheuttavat kysynnän elpymisestä aiheutuvat globaalit toimitusketjujen häiriöt
  - Tukku- ja vähittäiskaupparektorilla on merkittäviä ongelmia logistiikan kanssa, eivätkä ongelmat ole helpottaneet vuoden aikana. Sektorin vastanneista yrityksistä 39 % vastasi joulukuussa logistiikassa olevan ongelmia, kun vastaava luku oli maaliskuussa 33 %
- Haasteista huolimatta yritykset ovat kyenneet kasvamaan kannattavasti, kun tarkastellaan liikevaihdon ja käyttökateen kehitystä

Merkittävimmät muutokset toimitusketjuissa

% vastanneista yrityksistä

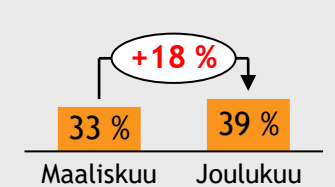
Teollisuus

Materiaalien ja raaka-aineiden saatavuuden haasteet teollisuudessa ovat lisääntyneet 38% 2021 aikana

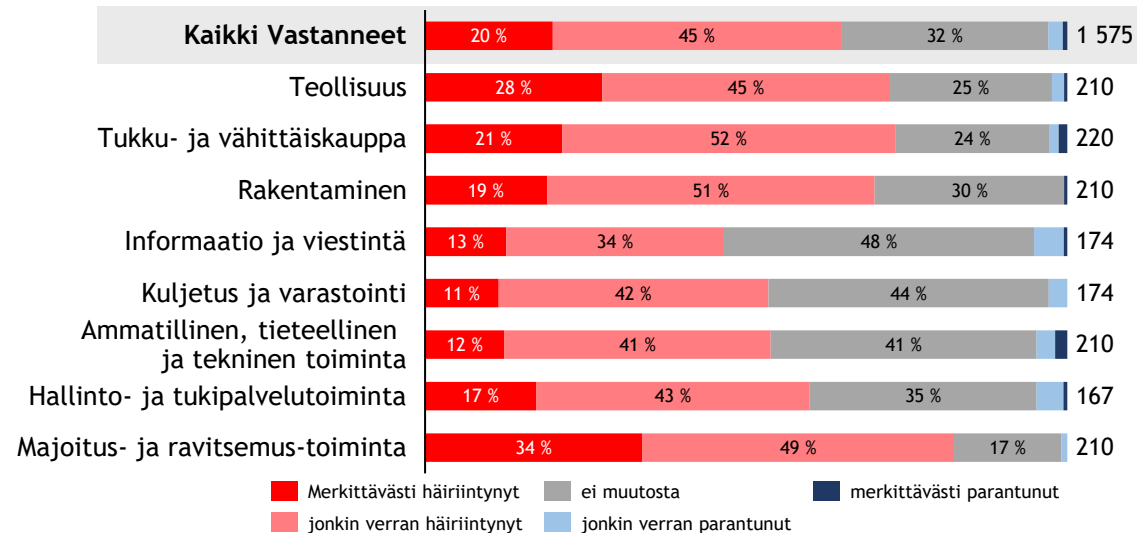
Tukku- ja vähittäiskauppa

Logistiikkaongelmat nousivat merkittäväksi ongelmaksi 2021 aikana

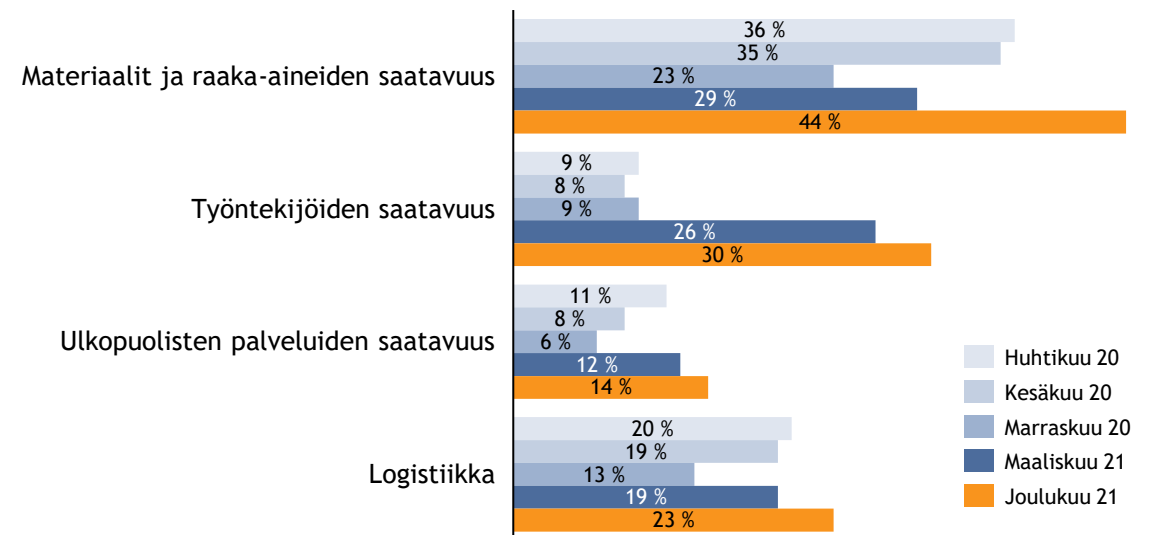
Koronakriisin vaikutukset toimitusketjuun*

% vastanneista yrityksistä

Toimitusketjuhäiriöiden vaikutukset**

% vastanneista yrityksistä

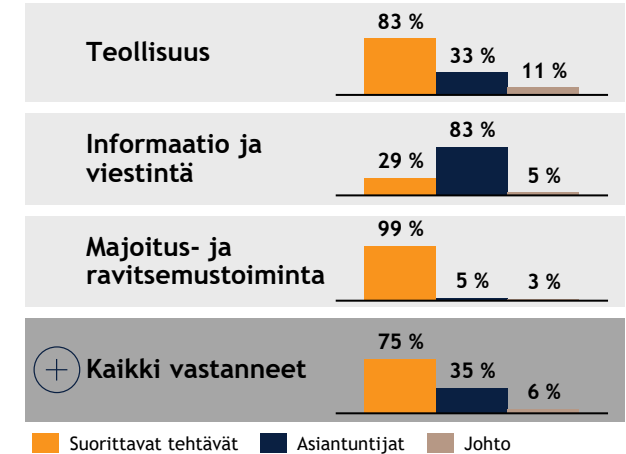

Työvoimapula on tällä hetkellä voimakasta ja läpileikkaavaa hidastaen merkittävästi kasvua tutkituissa yrityksissä

- ◆ Työvoimapulaa koetaan laajasti läpi yrityssectän ja 58 % tutkituista yrityksistä kärsii työvoimapulasta
  - Työvoimapula alkaa olemaan monilla yrityksillä (27 %) jo normaalin toiminnan este
  - Tutkituista yrityksistä 76 % ilmoittaa sen olevan kasvun este
- ◆ Työvoimapula näyttäytyy hyvin moninaisena kokonaisuutena toimialasta riippuen, jolloin myös ratkaisujen pitää olla moninaisia. Työvoimapula on tällä hetkellä myös globaali ilmiö ja ulkomaisesta työvoimasta on vain rajallinen apu ongelman ratkaisussa
  - Majoitus- ja ravitsemustoimialalla työvoimapula on erityisen merkittävää, koska korona-aikana kysynnän vaihtelut ovat olleet suuria ja vastaavasti työn epävarmuus on ajanut erityisesti kausityöntekijöitä muille toimialoille
  - Informaatio- ja viestintätoimialalla pulaa on erityisesti asiantuntijoista ja vaikutukset liikevaihtoon ovat erittäin merkittäviä

Työvoimapulan kohdistuminen****

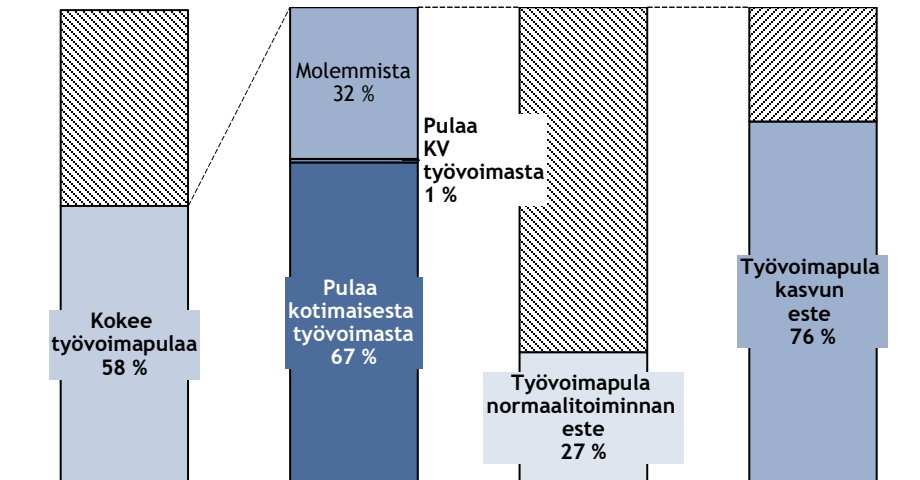
% ”Kyllä” vastanneet sektorin työvoimapulaa kokevista

Työvoimapulaa kokevien osuus***

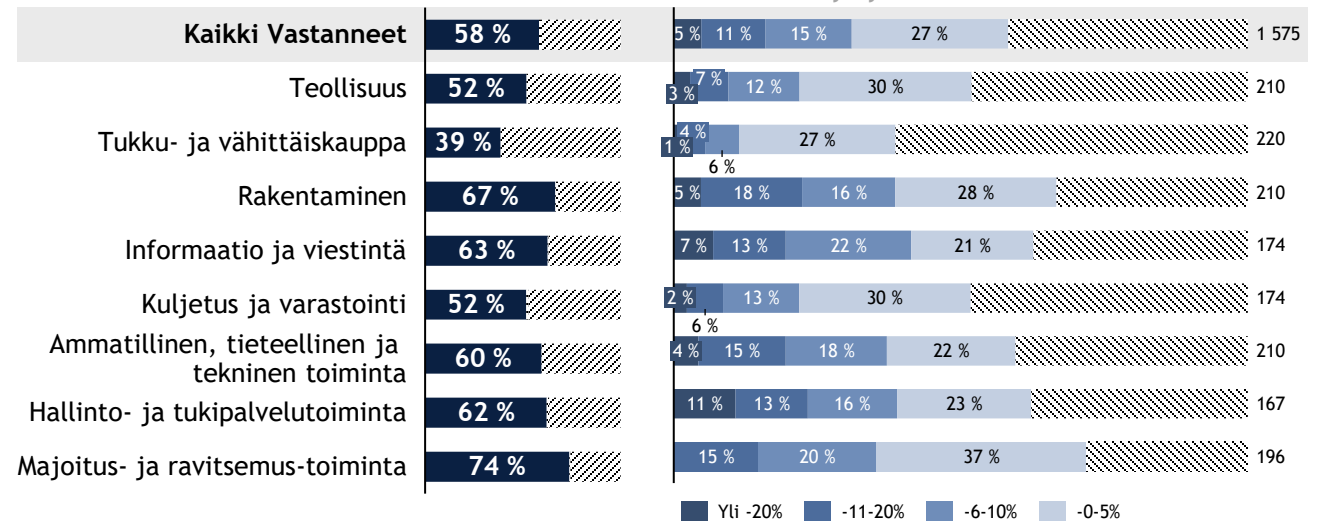
% vastanneista yrityksistä

N=1575

Työvoimapulaa kokevien osuus toimialoittain*

% vastanneista yrityksistä

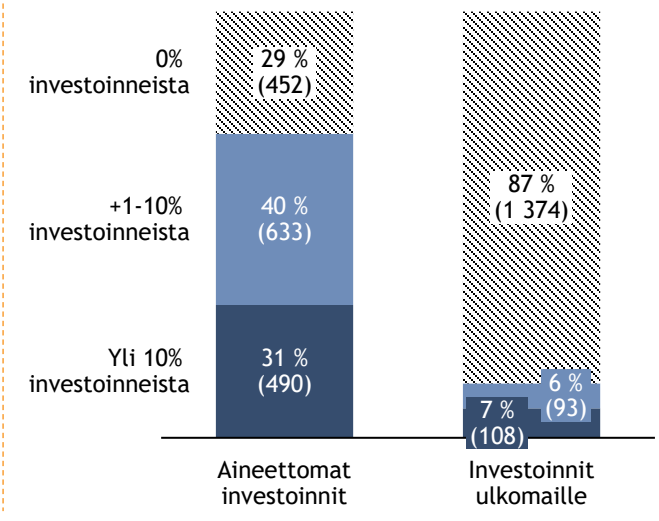
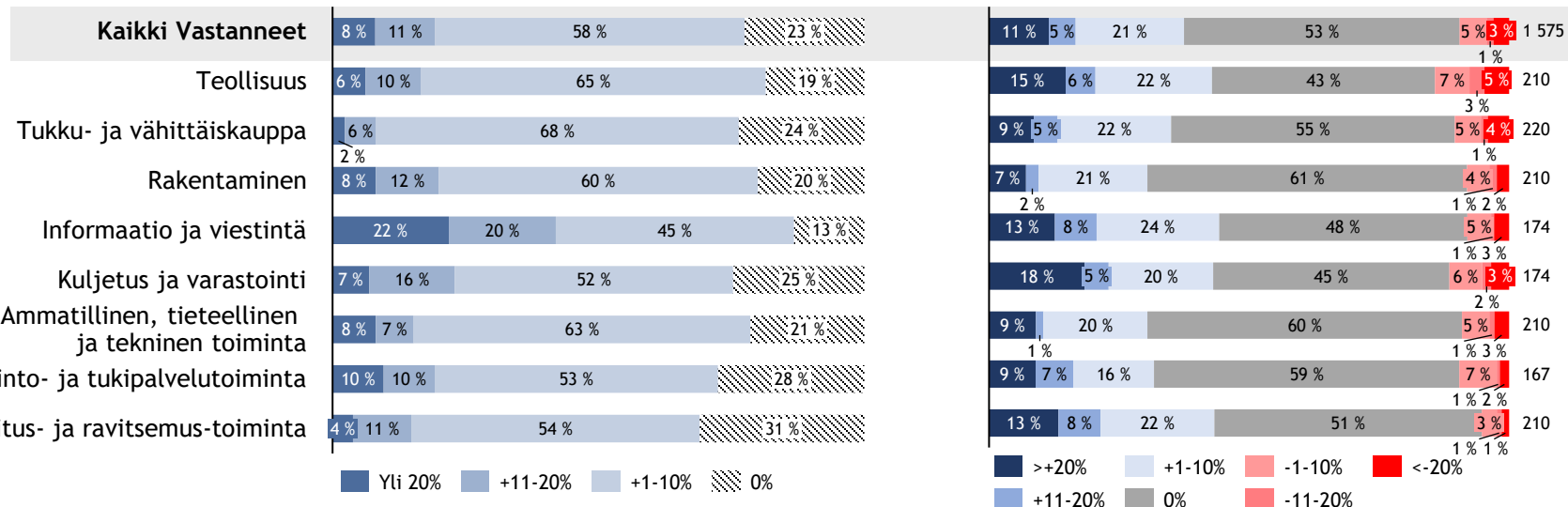
Haasteista huolimatta investointien ennakoitaan kasvavan vuonna 2022 merkittävästi hyvän taloustilanteen tukemana

- ◆ Kriisin alussa hidastuneet investoinnit ovat palanneet jälleen kasvu-uralle
  - Investointien arvioidaan kasvavan läpi toimialojen 2022.
  - Yrityksistä 90 % aikoo investoida vuonna 2022 vähintään saman verran kuin edellisellä vuonna (53 %) tai lisätä investointejaan (37 %)
- ◆ Erityisesti teollisuus-, informaatio- ja viestintä- sekä kuljetus- ja varastointi -toimialojen yritykset investoivat voimakkaasti
  - Teollisuuden kasvaneella investointihalukkuudella on erittäin merkittävät vaikutukset koko talouteen.
  - Informaatio- ja viestintätoimialan yrityksistä 22 % vastasi investoivansa yli 20 % liikevaihdostaan
- ◆ Investoinneista suurin osa kohdistuu kotimaahan, ja ne ovat aineellisia. Tutkimukseen osallistuneista 87 % vastasi investointiensa kohdistuvan täysin kotimaahan ja 69 % vastasi aineellisten investointien olevan vähintään 90 % investoinneista
  - Informaatio ja viestintä -sektorin yritykset investoivat huomattavasti muita sektoreita enemmän aineettomiin kohteisiin ja ulkomaille. Sektorin yrityksistä 62 % vastasi aineettomien investointien olevan yli 10 % investoinneista, ja 32 % vastasi investoivansa ulkomaille.
  - Myös ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta -toimiala arvioi investoivansa muita sektoreita enemmän aineettomiin kohteisiin ja ulkomaille. Sektorin yrityksistä 52 % vastasi aineettomien investointien olevan yli 10 % investoinneista, ja 21 % vastasi investoivansa ulkomaille.

Investoinnit suhteessa liikevaihtoon 2021*
% vastanneista yrityksistä

Investointien muutos 2022**
% vastanneista yrityksistä

Investointien jakaantuminen aineettomiin, ja ulkomaisiin investointeihin***
% vastanneista yrityksistä

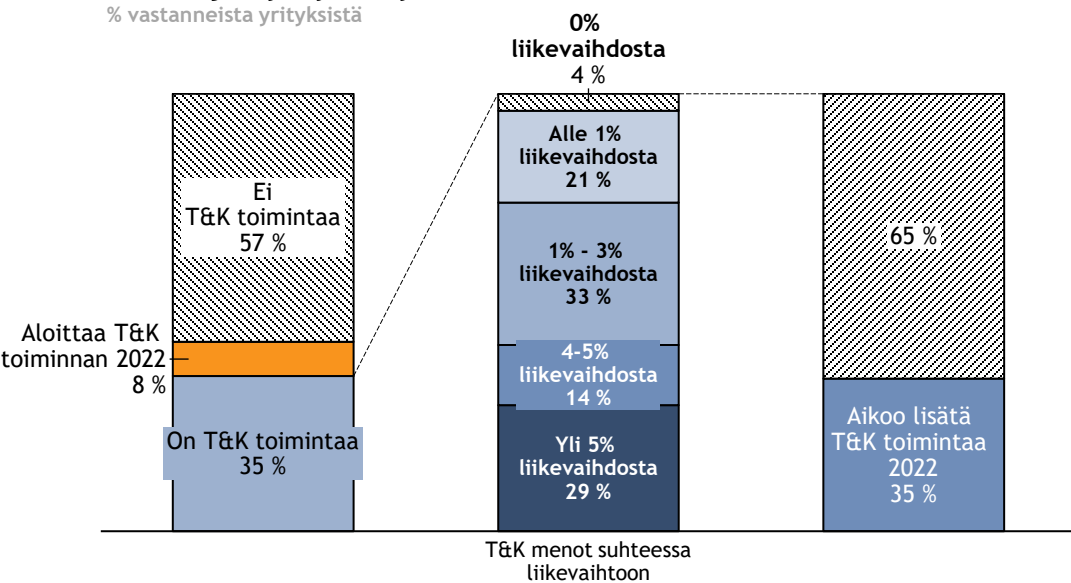

Investointien ohella myös T&K-panostukset ovat kasvussa ja 35 % T&K-toimintaa harjoittavista yrityksistä aikoo lisätä panostuksiaan

- ◆ Koronan vaikutukset T&K toimintaan ovat aikaisempien kierrosten olleet kokonaisuutena positiivisia ja nousujohteisen suunnan ennakoidaan jatkuvan myös vuonna 2020
  - T&K-toimintaa harjoittavista yrityksistä 43 % ilmoittaa investoivansa T&K:n yli 4 % liikevaihdostaan
  - T&K-toiminta on aktiivisinta informaatio- ja viestintätoimialalla, jossa 67 % yrityksistä harjoittaa T&K-toimintaa
- ◆ Aikaisempien kierrosten mukaisesti on hyvä huomioida, että yrityksistä n. 35 % harjoittaa oman näkemyksensä mukaan T&K-toimintaa, mikä on luonnollista ottaen huomioon eri toimialojen luontaiset piirteet
- ◆ Tutkituista yrityksistä, joilla ei tällä hetkellä ole T&K-toimintaa, 8 % ilmoittaa panostavansa T&K-aktiviteetteihin vuonna 2022

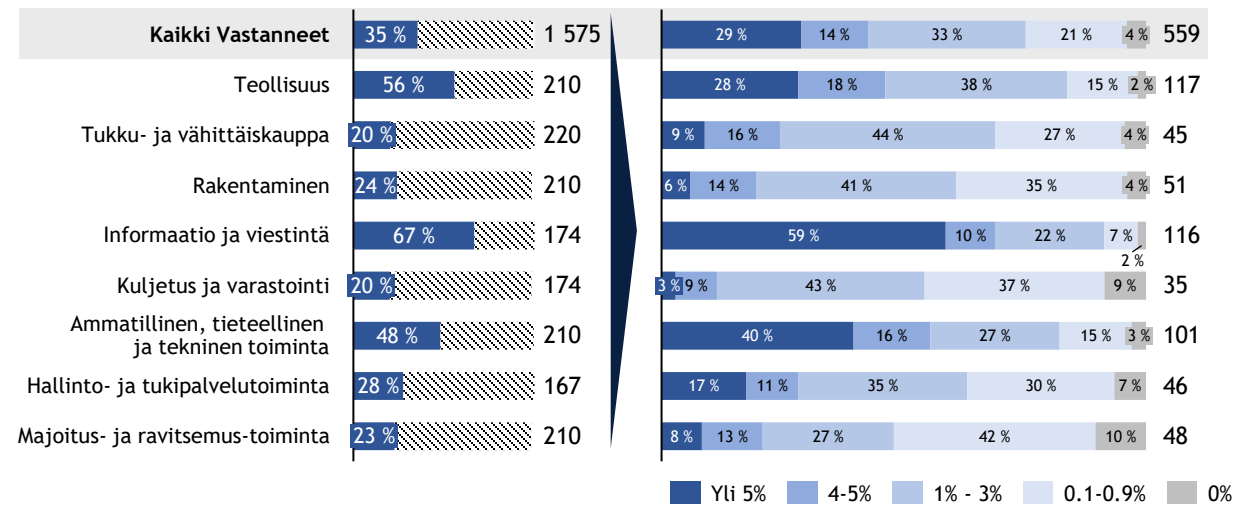
Tutkittujen yritysten yleiskuvaus T&K-aktiviteettiin***

% vastanneista yrityksistä

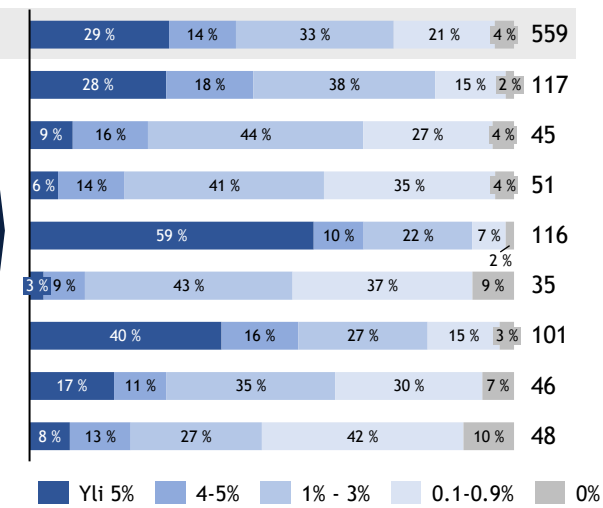
Harjoittaa T&K-toimintaa 2021*

% vastanneista yrityksistä

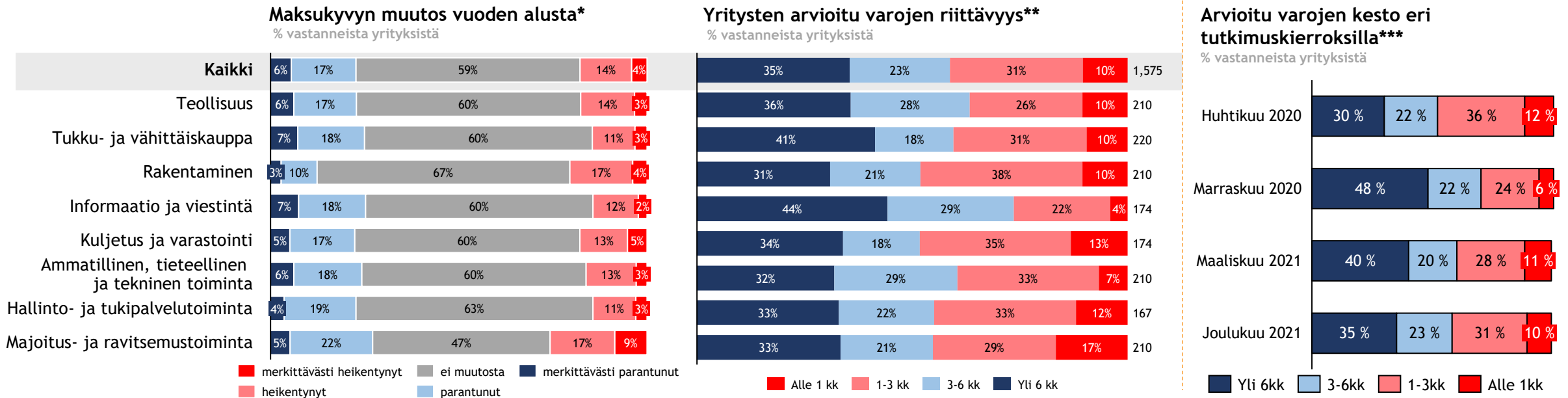
T&K-toiminnan osuus liikevaihdosta toimialoittain **

% sektorin vastanneista

Yritysten maksukyky on myös säilynyt tutkitussa kohdejoukossa hyvällä tasolla, eikä laajaa häiriötilannetta ole havaittavissa

- Yritysten maksukyky on pysynyt vakaana vuoden 2021 aikana ja kassa vaikuttaa stabiloituneen ”normaalille” tasolle.
  - Maksukyvyyn muutos jakautuu kokonaisuudessaan hieman positiiviseen suuntaan eikä nähtävissä ole merkittävää heikentymistä
  - Aikaisempien tutkimusten pohjalta ja tilinpäätöstietojen perusteella on nähtävissä, että yritykset myös aliarvioivat kassan
- Informaatio- ja viestintäalan yrityksillä kassavarat riittävät parhaiten - 44 % vastanneista yrityksistä ilmoittaa kassavarojen riittävän yli puoli vuotta ja vastaavasti 29 % ilmoittaa kassavarojen riittävän 3-6 kk.
- Majoitus- ja ravitsemustoiminnan osalta jakauma on kahtiajakoinen. Toisaalta 27 % yrityksistä ilmoittaa maksukyvyyn parantuneen, mutta 26 % vastaavasti ilmoittaa maksukyvyyn heikentyneen.
- Omikronin aiheuttamalla laajalla korona-aallolla voi olla pitkittyessä välittömiä ja vakavia vaikutuksia eri toimialojen maksuvalmiuteen.
- Mielenkiintoisena havaintona yritykset vaikuttavat vahvistaneen koronan ensimmäisenä vuonna 2020 kassavarojaan merkittävästi ensimmäisen 6 kuukauden aikana, mutta ovat sittemmin purkaneet varautumistaan. Myös esimerkiksi varastojen kasvattamisella tuotantoketjun häiriöiden johdosta voi olla vaikutusta kassan pienenemiseen vuoden 2021 aikana.

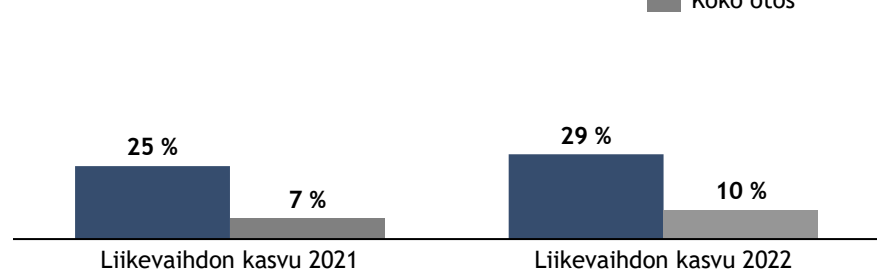

Pääomasijoitetut yhtiöt ovat myös selvinneet kriisistä erinomaisesti, mutta työvoimapula vaikeuttaa kasvua

Pääomasijoitettuja **58*** Otoksen koko **1575**

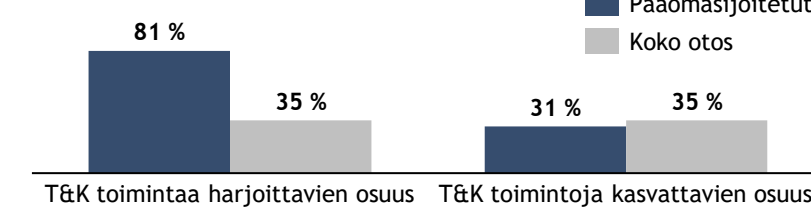
Liikevaihdon arvioitu kasvu 2021 ja 2022

% vastanneista yrityksistä

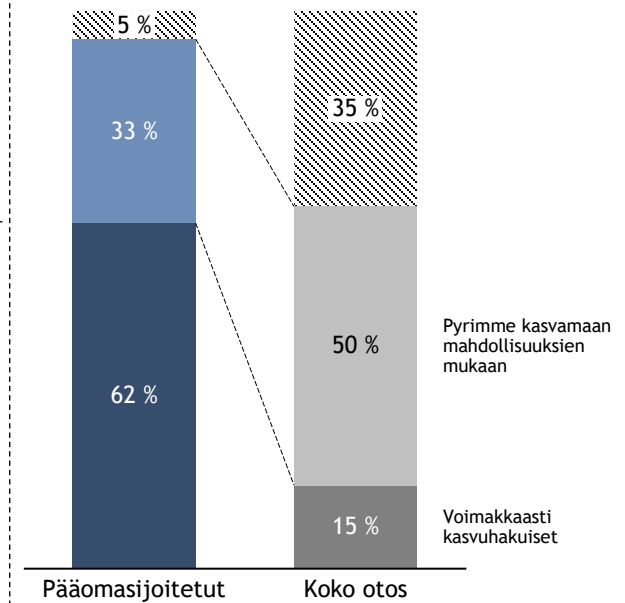
T&K toimintaa harjoittavien osuus & T&K kasvu 2022

% vastanneista yrityksistä

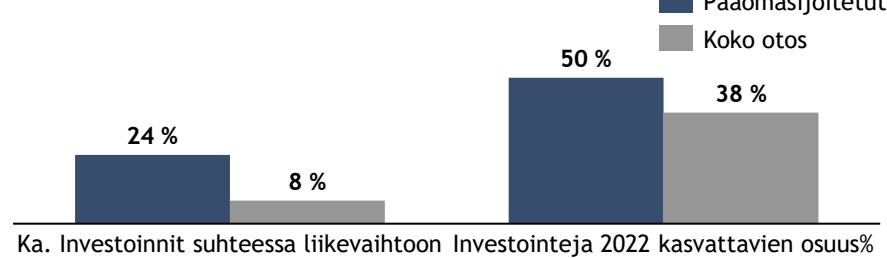
Kasvuhakuisten yritysten osuus

% vastanneista yrityksistä

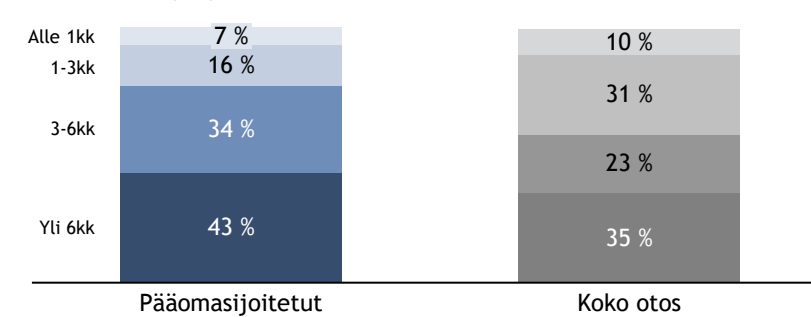
Investoinnit suhteessa liikevaihtoon & Investointien kasvu 2022

% vastanneista yrityksistä

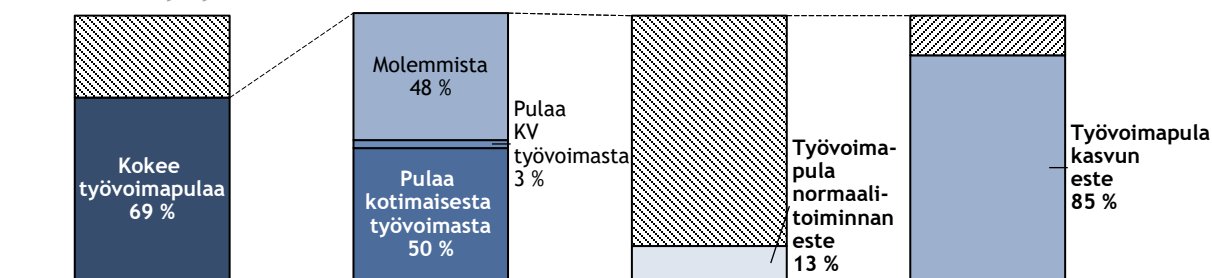
Yritysten arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

% vastanneista yrityksistä

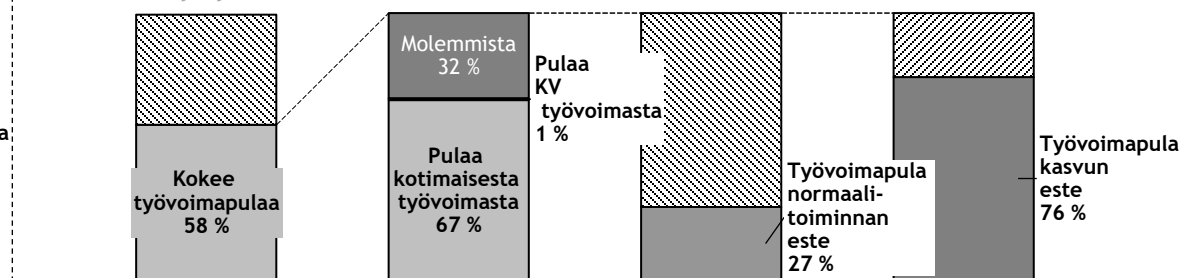
Pääomasijoitettujen yritysten työvoimapula

% vastanneista yrityksistä

Koko otoksen työvoimapula

% vastanneista yrityksistä

Liitteet

Kyselyn tarkoitus ja mahdolliset rajoitukset

Kyselyn tarkoitus ja tausta

Kyselyllä pyritään selvittämään koronakriisin vaikutuksia suomalaisiin yrityksiin ja yritysten palautumiskykyä kriisin jälkeen keskittymällä neljään teemaan:

- Mikä on yritysten taloudellisen tilanteen vakavuus?
- Mitä yritykset ovat tehneet selviytyäkseen paremmin kriisistä ja sen jälkeisestä ajasta?
- Millaisia operatiivisia vaikeuksia yrityksillä on ollut, esim. toimitusketjujen osalta?
- Kuinka hyvin hallituksen tukipaketit ja taloustoimet ovat auttaneet yrityksiä?

Tämä raportti sisältää kyselyn 5. kierroksen tulokset ja on jatkoa 20.4.2020, 17.6.2020, 8.12.2020 ja 1.4.2021 julkaistuille raporteille, jotka löytyvät:

<https://www.tesi.fi/tiedote/laaja-kyselytutkimus-valottaa-koronan-vaikutuksia-suomalaisiin-pk-yrityksiin/>

<https://www.tesi.fi/tiedote/kysely-pk-yritysten-investointinakymat-parantuneet-huhtikuun-tilanteesta-mutta-negatiiviset-liikevaihtovaikutukset-edelleen-merkittavat/>

https://www.tesi.fi/userassets/uploads/2020/12/20201208_Koronakriisin-vaikutukset-PK-yrityksiin_Kierros_3-FINAL-1.pdf

Datat löytyvät myös ladattavassa ja interaktiivisessa muodossa. Huomioithan, että valitset vasemmasta laidasta kierroksen tulokset filtteriksi.

https://survey.taloustutkimus.fi/dashboard/covid_pk_yritykset_avoin/

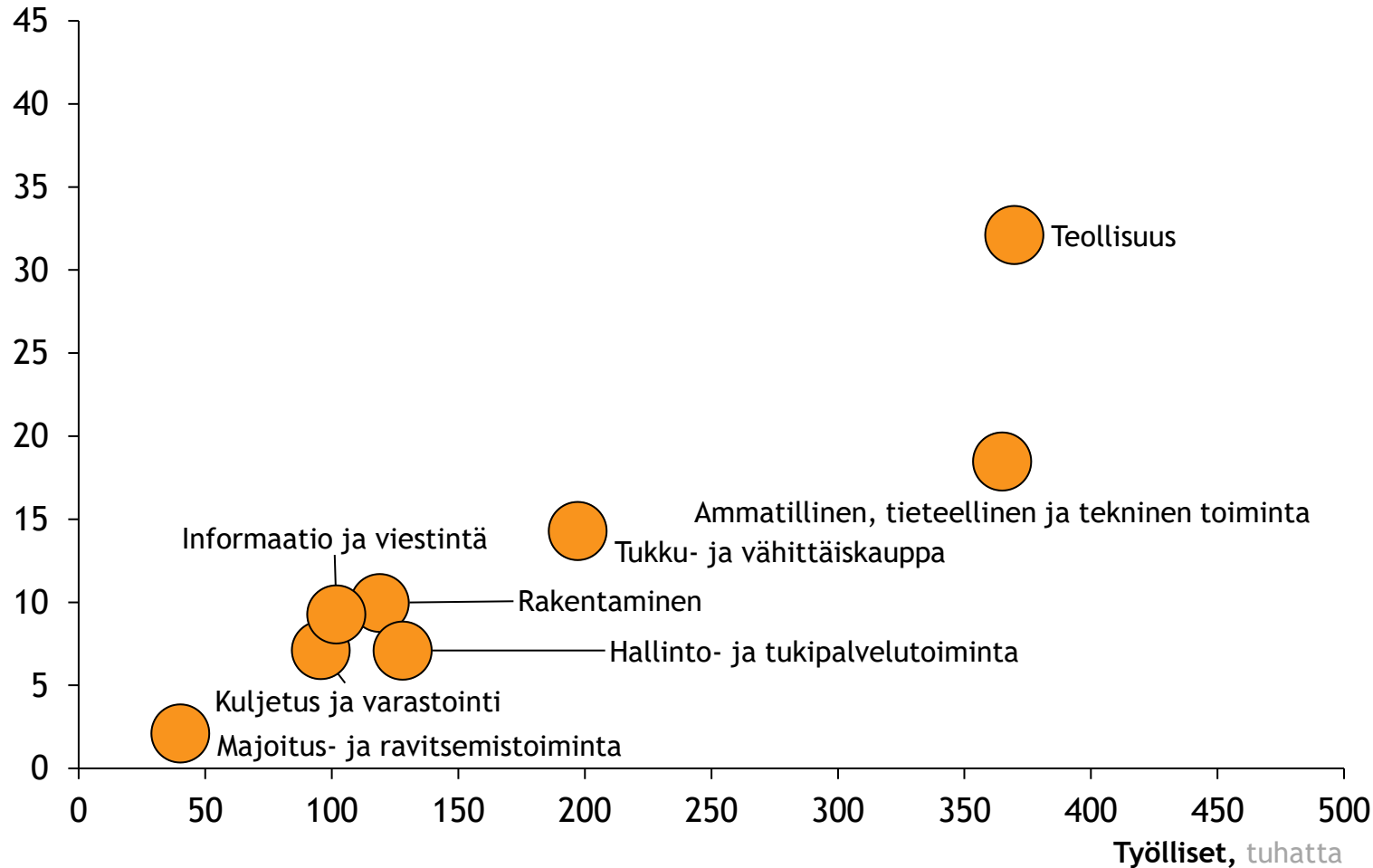
Kyselyn mahdolliset rajoitukset ja vääristymät

- ◆ Kyselyssä on pyritty mahdollistamaan tarkkuus toimialakohtaisesti - "kaikki vastaajat" -lukuja ei ole painotettu raportissa millään tavalla ja vertailu tulisi tehdä TOL-luokkien välillä. "Kaikki vastaajat" -osuuksia ei näin ollen voi yleistää koko pk-kenttää koskeviksi ilman tulosten painottamisessa
- ◆ Alle viisi henkilöä työllistävät yritykset on jätetty tarkastelun ulkopuolelle ja havaintojen perusteella tällä on erittäin iso merkitys tulosten tulkintaan - kriisi on iskenyt voimakkaimmin pieniin yrityksiin, jotka eivät näy tämän kyselyn tarkastelussa. Alle viiden henkilön yritykset muodostavat myös lukumäärältään huomattavan enemmistön pk-yritysjoukossa
- ◆ Tämän tyyppisiä kyselyitä toteutettaessa on huomioitava vastausten mahdolliset vääristymät, jotka rajoittavat osaltaan tulosten yleistettävyyttä:
  - Pahiten kriisistä kärsineet ovat usein halukkaimpia vastaamaan ja kertomaan huolistaan sekä tilanteestaan
  - Osa vastaajista saattaa asettaa arvionsa hieman alakanttiin, jos he olettavat negatiivisten vastausten vaikuttavan esimerkiksi jaettavan tuen määrään
- ◆ Vastausten luotettavuutta voidaan nostaa esimerkiksi:
  - Nostamalla vastausmääriä korkeammiksi tärkeimmillä toimialoilla, jotta luottamusväliä saadaan kavennettua

Kysely kattaa eri kokoluokkien yrityksiä kansantalouden kannalta merkittävimmiltä sektoreilta – kysely on kohdistettu yli 5hlö työllistäviin yrityksiin

Kyselyotoksen toimialojen arvonlisäys ja työllisten määrä

Arvonlisäys perushintaan, miljardia euroa

Kyselyotoksen yritysten määrä toimialoittain ja kokoluokittain

Toimiala	Mikro (alle 2M€ liikevaihto)	Pieni (2-10M€ liikevaihto)	Keskisuuri (10-20M€ liikevaihto)	Suuri (>20M€ liikevaihto)	Kokonaismäärä
Kaikki Vastanneet	845	493	126	111	1 575
Teollisuus	72	81	28	29	210
Tukku- ja vähittäiskauppa	77	75	35	33	220
Rakentaminen	86	81	26	17	210
Informaatio ja viestintä	98	58	8	10	174
Kuljetus ja varastointi	89	57	17	11	174
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	132	73	4	1	210
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	114	37	6	10	167
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	177	31	2	0	210

■ Mikro (alle 2M€ liikevaihto)
 ■ Keskisuuri (10-20M€ liikevaihto)
■ Pieni (2-10M€ liikevaihto)
 ■ Suuri (>20M€ liikevaihto)

Kysely kohdistettiin kansantalouden ja sen kasvun kannalta merkittäviin sektoreihin, joihin COVID-19:n uskottiin vaikuttavan kielteisimmän

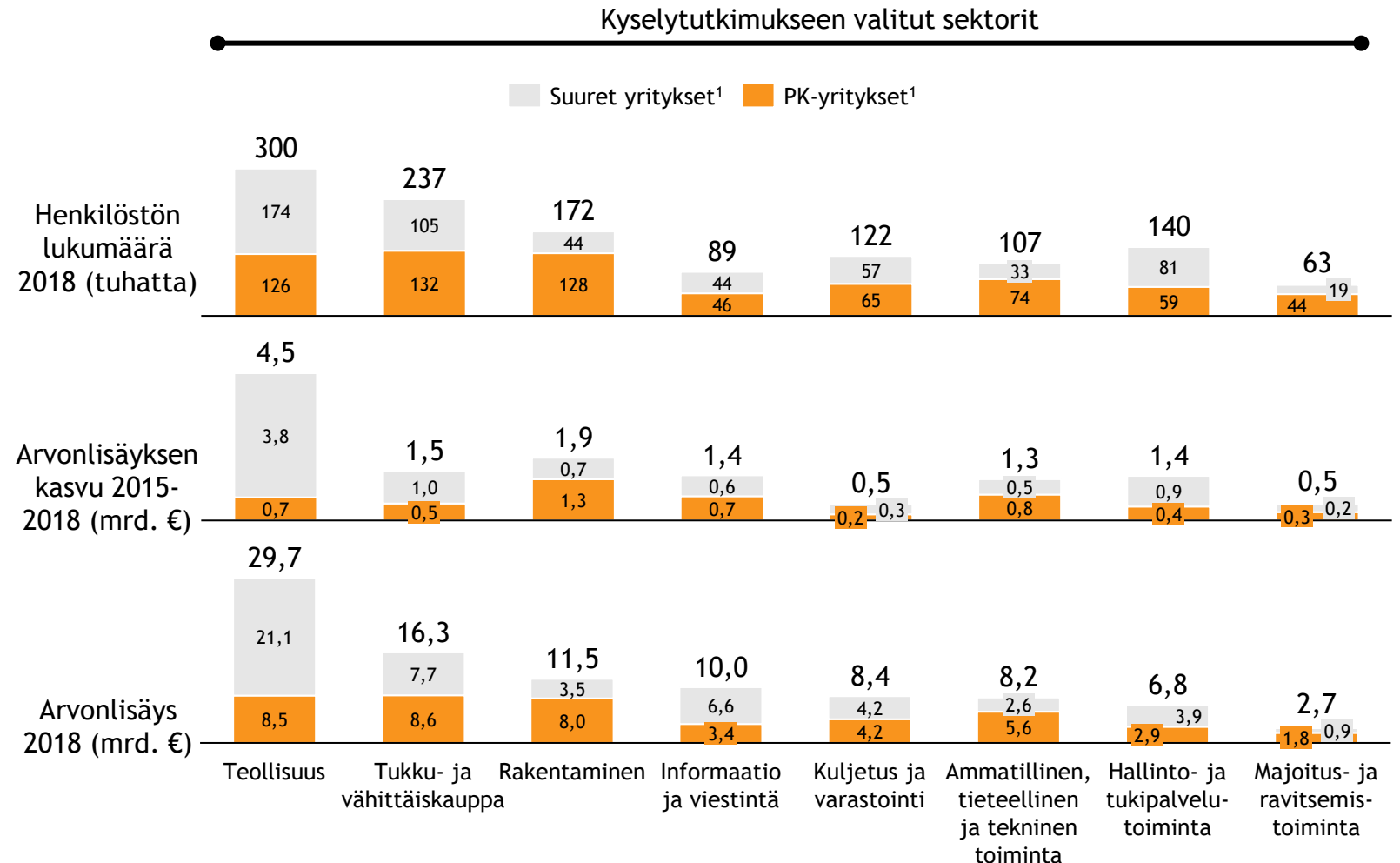
Kyselytutkimukseen valittiin mukaan sektorit

- joiden kaupallisten yritysten osuus BKT:sta ja sen kasvusta on merkittävä
- joiden liiketoimintaympäristöön COVID-19:llä arvioitiin olevan kielteisimmät vaikutukset

Valittujen sektoreiden kaikkien yritysten

- yhteenlaskettu arvonlisäys vuonna 2018 oli 94 mrd. € (47 % koko kansantalouden arvonlisäyksestä ja noin 75 % kaikkien yritysten arvonlisäyksestä)
- arvonlisäyksen kasvu vuosina 2015–2018 oli 13 mrd. € (noin kaksi kolmasosaa koko kansantalouden arvonlisäyksen kasvusta samalla aikavälillä)
- henkilötyövuosien määrä vuonna 2018 oli 1,23 miljoonaa

Sektorit on järjestetty kaikissa seuraavissa sektorikalvoissa arvonlisäyksen mukaan

1. PK-yrityksiksi luokitellaan yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää sekä joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.

Kyselytutkimuksen kohderyhmä

Tarkemmat selitteet vastaajista ja otoskoosta viimeisten sivujen liitteistä

Kyselyyn mukaan otetut sektorit	Määritelmä Tilastokeskuksen mukaan	Vastaajia yhteensä
 Teollisuus	<ul style="list-style-type: none"> Materiaalien, aineiden ja komponenttien mekaaninen, kemiallinen tai biologinen muuntaminen uusiksi tuotteiksi, esim. maa-, metsä- ja kalatalous, kaivostoiminta	210
 Tukku- ja vähittäis-tavarakauppa	<ul style="list-style-type: none"> Tavaroiden tukku- ja vähittäiskauppa ja myyntiin liittyvät palvelut. Sisältää aputoimintoja, esim. tavaroiden lajittelun, kokoamisen ja asennuksen, sekoittamisen yms.	220
 Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Yleinen rakentaminen sekä erikoisalarakentaminen talonrakennuksen ja maa- ja vesirakennuksen osalta sekä rakennustoimintaan liittyvä asennus- ja viimeistelytyö sekä rakennuttaminen ja kiinteistöjalostustoiminta	210
 Informaatio ja viestintä	<ul style="list-style-type: none"> Tieto- ja kulttuurituotteiden valmistus ja jakelu, tiedon ja viestien siirto, tietotekninen palvelutoiminta, tietojen käsittely ja muu tietopalvelutoiminta	174
 Kuljetus ja varastointi	<ul style="list-style-type: none"> Henkilö- ja tavaraliikenne rautateitse, maanteitse, vesiteitse ja ilmaitse omilla tai ulkomailta rahdatuilla tai vuokratuilla liikennevälineillä. Putkikuljetus ja kuljettamiseen liittyvät tukitoiminnot, kuten terminaali- ja pysäköintipalvelut, lastinkäsittely ja varastointi sekä kuljetusvälineiden vuokraus kuljettajan kanssa ja posti- ja kuriiritoiminnot.	174
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> Korkeatasoista osaamista vaativat erikoistuneet toiminnat, esim. lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, konsultointi, tieteellinen tutkimus ja kehittäminen, mainostoiminta ja markkinatutkimus	210
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	<ul style="list-style-type: none"> Liike-elämän yleiset rutiiniluonteiset ja useimmiten lyhytkestoiset tukipalvelut, joiden pääasiallinen tehtävä ei ole erikoistietämyksen jakaminen	167
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	<ul style="list-style-type: none"> Lyhytaikaisen majoituksen tarjoaminen matkailijoille ja muille vierailijoille sekä välittömästi nautittavaksi tarkoitettujen valmiiden aterioiden ja juomien tarjonta sekä ateriapalvelut	210
 Kaikki yhteensä		1575

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (1/4)

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusvälillä, +/- %
Teollisuus 	Teollisuus Yhteensä	210	3286	+/-5,67
	10 Elintarvikkeiden valmistus	n=20	388	18,48
	16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut): olki- ja punontatuotteiden valmistus.	n=15	285	21,33
	17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	n=10	59	24,46
	20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	n=14	114	21,24
	22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	n=15	195	21,05
	23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	n=12	153	23,52
	25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	n=33	1048	14,54
	26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	n=13	188	22,71
	27 Sähkölaitteiden valmistus	n=18	118	18,42
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	n=48	430	11,55	
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	n=12	308	24,02	

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (2/4)

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusvälillä, +/- %
Tukku- ja vähittäiskauppa 	Yhteensä	220	5890	+/-5,61
	45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	n=30	1032	15,27
	46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=92	2050	8,65
	47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=98	2808	8,42
Majoitus- ja ravitsemistoiminta 	Yhteensä	210	1861	+/-5,52
	55 Majoitus	n=44	208	11,36
	56 Ravitsemistoiminta	n=166	1653	6,25
Informaatio ja viestintä 	Yhteensä	174	1469	+/-6,04
	58 Kustannustoiminta	n=29	137	13,99
	61 Televiestintä	n=15	80	19,75
	62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	n=112	1143	7,62
	63 Tietopalvelutoiminta	n=18	109	18,28

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (3/4)

Sektorit (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusvälillä, +/- %
Ammatillinen, tieteellinen, ja tekninen toiminta 	Yhteensä	210	2144	+/-5,56
	69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	n=39	548	13,1
	70 Pääkonttorien toiminta: liikkeenjohdon konsultointi	n=91	608	8,2
	71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut: tekninen testaus ja analysointi	n=80	988	9,1
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta 	Yhteensä	167	1757	+/-6,25
	77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	n=18	116	18,39
	78 Työllistämistoiminta	n=52	357	10,88
	80 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	n=16	96	19,37
	81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	n=52	990	11,46
	82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	n=29	198	14,56

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (4/4)

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL-2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95 % luottamusvälillä, +/- %
Rakentaminen	Yhteensä	210	5334	+/-5,74
	41 Talonrakentaminen	n=95	2098	8,51
	42 Maa- ja vesirakentaminen	n=31	253	14,28
	43 Erikoistunut rakennustoiminta	n=84	2983	9,13
Kuljetus ja varastointi	Yhteensä	174	2362	+/-6,19
	49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	n=95	1921	8,49
	50 Vesiliikenne	n=12	52	21,49
	52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	n=61	343	9,85
	53 Posti- ja kuriiritoiminta	n=6	46	32,31
Koko Otos	Yhteensä	1575	24103	+/-2,07
